

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

2014 – 2020

Kryteria wyboru projektów

OŚ PRIORYTETOWA II OCHRONA ŚRODOWISKA, W TYM ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Wersja obowiązująca od 1 lipca 2015 r.

przygotowany na podstawie uchwał Komitetu Monitorującego POIiŚ nr 2/2015, 3/2015, 4/2015, 7/2015 z dn. 25 marca 2015 r., 14/2015, 15/2015, 16/2015 z dn. 19 maja 2015 r., 21/2015, 22/2015, 23/2015 z dn. 1 lipca 2015 r.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziano następujące tryby wyboru projektów:

- tryb konkursowy;
- tryb pozakonkursowy.

W przypadku projektów „dużych”¹, niezależnie od trybu wyboru dofinansowanie projektu wymaga potwierdzenia przez Komisję Europejską (po spełnieniu wymogów opisanych w art. 100-103 rozporządzenia ogólnego).

Niezależnie od trybu wyboru projektu projekty oceniane są:

- kryteriami **formalnymi** - ocena zerojedynkowa, niespełnienie kryterium powoduje wykluczenie projektu z (dalszej) oceny, oraz
- kryteriami **merytorycznymi**, tj.
 - kryteriami merytorycznymi I stopnia – ocena punktowa (premia w postaci określonej liczby punktów), niespełnienie kryterium nie powoduje wykluczenia projektu z (dalszej) oceny, lub
 - kryteriami merytorycznymi II stopnia - ocena zerojedynkowa, niespełnienie kryterium powoduje wykluczenie projektu z (dalszej) oceny.

Wszystkie projekty w ramach osi **I-IX POIiŚ** oceniane będą kryteriami **horyzontalnymi** oraz kryteriami **sektorowymi** przyjętymi dla danego działania /poddziałania / typu projektu.

Wszystkie projekty w ramach **osi X POIiŚ** oceniane będą kryteriami przyjętymi dla danego działania.

¹ o których mowa w art. 100. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (dalej rozporządzenie ogólne).

Horyzontalne kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE/ NIE DOTYCZY
1.	Wniosek złożony w terminie ² .	Termin składania wniosków, w przypadku projektów konkursowych podany jest w ogłoszeniu o konkursie. Datę złożenia wniosku dla projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym określa IP/IW indywidualnie dla każdego projektu w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie (o którym mowa w art. 48 ust 1 ustawy wdrożeniowej)..	
2.	Wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu.	Formularz wniosku dostępny jest na stronach internetowych instytucji organizujących nabór wniosków, do których odwołanie zawiera się w ogłoszeniu o naborze projektów lub w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie. Formularz dotyczący projektów pomocy technicznej dystrybuowany będzie indywidualnie do potencjalnych beneficjentów (wnioskodawców).	
3.	Wniosek wypełniony jest w języku polskim.	Informacje w treści wniosku spełniają wymogi ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim. Tytuł i opis projektu w jasny i nie budzący wątpliwości sposób powinien obrazować faktyczne zadanie lub realizację pewnego etapu większego przedsięwzięcia, które zostanie w określonych ramach zrealizowane.	
4.	Zgodność z realizacją zasady n+3.	W ramach kryterium ocenie podlega, czy harmonogram realizacji projektu nie narusza zasady n+3 w zakresie kwalifikowalności wydatków.	
5.	Kompletność dokumentacji aplikacyjnej: wniosku i załączników.	Rodzaj załączników do wniosku o dofinansowanie i zakres informacji wymaganych w dokumentacji aplikacyjnej dla projektów wybieranych: - w trybie konkursowym zawarty jest w ogłoszeniu o konkursie. - w trybie pozakonkursowym określa instytucja przyjmująca wniosek. Kryterium nie ma zastosowania do braków formalnych lub oczywistych omyłek, o których mowa w art. 43 ustawy wdrożeniowej, zgodnie z którym właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia Załączniki do wniosku są ważne i zgodne z odpowiednimi polskimi oraz unijnymi przepisami, szczególnie jeśli chodzi o przepisy o ochronie środowiska, przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.	
6.	Zgodność z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko, „Szczegółowym	Warunkiem spełnienia kryterium jest zapewnienie zgodności projektu co najmniej w zakresie: - Typ/rodzaj projektu jest zgodny z przewidzianym w szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ,	

² Zgodnie z art. 57 § 5. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2013.267 j.t.)

	opisem osi priorytetowych POLiŚ” oraz regulaminem konkursu (w przypadku projektów wybieranych w trybie konkursowym).	<ul style="list-style-type: none"> - Zgodność projektu z opisem działania / poddziałania (w tym celem oraz zakresem interwencji) - Wnioskodawca jest zgodny z określonym typem beneficjenta lub katalogiem ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych, - Nie przekroczono pułapu maksymalnego poziomu dofinansowania, - Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości projektu (o ile dotyczy), - Spełniono warunki minimalnej/maksymalnej wartości wydatków kwalifikowanych projektu (o ile dotyczy), - Wnioskodawcy składający wniosek są uprawnieni do ubiegania się o przyznanie dofinansowania w zakresie określonym we wniosku, - Zgodność projektu z planem gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentem równoważnym (dotyczy działań 1.3.2, 1.5, 1.6.2, 1.7.1, 1.7.2, 1.7.3, 6.1). 	
7.	Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie.	<p>Warunkiem spełnienia kryterium jest wykazanie, że wobec potencjalnego beneficjenta (wnioskodawcy) nie orzeczono zakazu dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie odrębnych przepisów takich jak:</p> <p>a) art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 885 z późn. zm.);</p> <p>b) art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2012 poz. 769);</p> <p>c) art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 1417 z późn. zm.).</p>	
8.	Wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa (jeśli dotyczy)	Czy wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu Komunikatu Komisji Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz. Urz. UE 2014 C 249/01)?	
9.	Projekt nie został zakończony przed złożeniem dokumentacji aplikacyjnej	Warunkiem spełnienia kryterium jest wykazanie, że projekt nie został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni zrealizowany (w przypadku dostaw i usług) przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie dotyczące tego projektu płatności zostały przez beneficjenta dokonane. Przez projekt ukończony/zrealizowany należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie nastąpił odbiór ostatecznych robót, dostaw lub usług.	
10.	Projekt nie został usunięty wcześniej z wykazu projektów zidentyfikowanych, stanowiących zał. nr 5 do SZOOP	Zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi w zakresie system wyboru projektów, w przypadku projektów w trybie pozakonkursowym, nie ma możliwości wyboru do dofinansowania w trybie pozakonkursowym projektu, który został usunięty wcześniej z wykazu projektów zidentyfikowanych.	

Horizontalne kryteria merytoryczne I stopnia³.

W wybranych działaniach / poddziałaniach tam gdzie właściwe w trybie konkursowym:

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA
1.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	<p>1 pkt – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <p>1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020, Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030)</p> <p>lub</p> <p>2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146).;</p> <p>lub</p> <p>3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej</p>	1

³ Nie dotyczy projektów ocenianych jedynie kryteriami zerojedynkowymi.

W wybranych działaniach / poddziałaniach tam gdzie właściwe:

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA
2.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 pkt - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB 1 pkt - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1

Kryterium dla projektów zgłoszonych w ramach działań / poddziałań:

Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym, w ramach

Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach publicznych

Poddziałanie 1.3.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym

Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego

Działanie 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach

Działanie 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA
3.	Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	Projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych	1 pkt – w dokumentacji wykazano, że projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji	1

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE/ NIE DOTYCZY
1.	Kompletność dokumentacji aplikacyjnej: wniosku i załączników.	Zakres wymaganych załączników projektów konkursowych zawarty jest w ogłoszeniu o konkursie. W przypadku projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym zestawienie wymaganych dokumentów określa instytucja przyjmująca wnioski. W ramach kryterium oceniana będzie również zgodność zapisów wniosku z wymogami instrukcji do wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie. Aktualna instrukcja do wypełnienia wniosku jest dostępna wraz z regulaminem konkursu bądź wskazana przez właściwą instytucję (dla projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym). Kryterium nie ma zastosowania do braków formalnych lub oczywistych omyłek, o których mowa w art. 43 ustawy wdrożeniowej, zgodnie z którym właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.	
1.1.	Spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku.	Ocena polegać będzie na weryfikacji spójności informacji zawartych we wniosku oraz załącznikach do wniosku w tym dokumentacji technicznej. Wymóg spójności dokumentów nie oznacza konieczności sporządzania na nowo dokumentów przygotowanych na wcześniejszym etapie przygotowania projektu (np. studium wykonalności). Różnice pomiędzy dokumentami przygotowywanymi w oparciu o ogólne informacje a dokumentem ostatecznym nie oznaczają niespełnienia kryterium, konieczne jest jedynie wyjaśnienie przyczyn różnic oraz zaktualizowanie informacji, które są umieszczone we wniosku o dofinansowanie, w szczególności tych mających wpływ na wysokość dofinansowania.	
2.	Poprawność analizy finansowej i ekonomicznej ⁴	Sprawdzana jest zgodność z <i>Wytycznymi w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020</i> (gdzie mają zastosowanie). W przypadku kwestii nieuregulowanych w powyższych Wytycznych, należy sprawdzić zgodność z <i>Załącznikiem III (Metodyka przeprowadzania analizy kosztów i korzyści) do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2015/207 z 20 stycznia 2015 r., rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. oraz Guide to cost-benefit Analysis of Investment Projects (z ang. Przewodnikiem do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych) z grudnia 2014 r.</i> W przypadku dokumentów sektorowych (np. <i>Blue Books</i> , z ang. <i>Niebieskie Księgi</i>) należy sprawdzić zgodność również z tymi dokumentami. Kryterium nie ma zastosowania jeśli poprawność została sprawdzona na wcześniejszym etapie oceny	

⁴ Nie dotyczy projektów poddziałania 1.3.3 Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

		projektu, a dane mające wpływ na poziom dofinansowania nie uległy zmianie.	
3.	Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności	Sprawdzana jest potencjalna kwalifikowalność wydatków planowanych do poniesienia na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, czyli poprawność przypisania wydatków do wydatków kwalifikowalnych zgodnie z zasadami zawartymi w „Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków ...”. Ponadto weryfikowany jest sposób opisu wydatków kwalifikowalnych pod kątem uzasadnienia włączenia do wydatków kwalifikowalnych tych wydatków, dla których, zgodnie z Wytycznymi ⁵ , warunkiem koniecznym dla ich uznania za kwalifikowalne jest ich wskazanie we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie.	
4.	Gotowość techniczna projektu do realizacji na poziomie wymaganym dla danego priorytetu / działania POIiŚ	W zależności od priorytetu/działania/typu projektu udokumentowane prawo do dysponowania gruntami lub obiektami na cele inwestycji, posiadanie wymaganej dokumentacji technicznej i projektowej, wymaganych prawem decyzji, uzgodnień i pozwoleń administracyjnych. Szczegółową listę wymaganych dokumentów określa instytucja organizująca konkurs w ogłoszeniu o konkursie. W przypadku projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym listę wymaganych dokumentów określa instytucja pośrednicząca.	
5.	Gotowość organizacyjno-instytucjonalna projektu w obszarze zawierania umów.	Sprawdzone jest, czy potencjalny beneficjent (wnioskodawca) i wszystkie podmioty, które zgodnie z informacją zawartą we wniosku mogą ponosić wydatki kwalifikowalne w ramach projektu posiadają procedury (tryb postępowania) w obszarze zawierania umów dla zadań objętych projektem. W przypadku umów zawieranych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, zgodność z zasadami obowiązującymi w ramach POIiŚ jest zapewniona przez działanie zgodnie z tą ustawą. W przypadku umów, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych potencjalny beneficjent (wnioskodawca) powinien przedstawić wewnętrzne procedury uwzględniające zasady zawierania umów określone w „Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POIiŚ 2014-2020” ⁶ . Kryterium spełnione jest w przypadku, gdy potencjalny beneficjent (wnioskodawca) przedstawi procedury (własne i podmiotów, o których mowa w zdaniu pierwszym) wymagane zgodnie z kryterium, które są zgodne z zasadami obowiązującymi w POIiŚ.	
6.	Wykonalność finansowa projektu	Sytuacja finansowa potencjalnego beneficjenta/operatora (wnioskodawcy) nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów projektu, potwierdzone, wiarygodne źródła współfinansowania projektu co najmniej w okresie trwałości projektu.	
7.	Pomoc publiczna	Sprawdzana jest zgodność projektu z przepisami o pomocy publicznej, tj. czy wsparcie będzie stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Jeśli wsparcie nie stanowi pomocy publicznej, czy przedstawiono odpowiednie wyjaśnienia, na przykład w zakresie: – braku wystąpienia korzyści dla wnioskodawcy odbiegającej od rynkowej (np. ze względu na spełnienie kryteriów <i>Altmark</i> lub spełnienie <i>Testu Prywatnego Inwestora</i>);	

⁵ Dokument dostępny jest na stronie internetowej pod adresem: <http://www.mir.gov.pl>

⁶ Dokument dostępny jest na stronie internetowej pod adresem: <http://www.mir.gov.pl>

		<ul style="list-style-type: none"> – nieprowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej w rozumieniu prawa UE; – braku możliwości zakłócenia konkurencji na wewnętrznym rynku UE; – braku wpływu wsparcia na handel między państwami członkowskimi UE? <p>Wyjaśnienia powinny zawierać odniesienia do właściwych dokumentów instytucji Unii Europejskiej, na przykład do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Siatek analitycznych dotyczących infrastruktury oraz</i> – (projektu) <i>Komunikatu Komisji – Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.</i> <p>Jeśli wsparcie stanowi pomoc publiczną, czy pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym i czy wskazano podstawę zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym UE wraz z wyjaśnieniem, czy pomoc podlega obowiązkowi notyfikacji Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE?</p>	
8.	Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska.	<p>Sprawdzone jest, czy projekt został przygotowany (albo jest przygotowywany i właściwa instytucja jest w stanie na bieżąco weryfikować poprawność dalszych działań w tym zakresie) zgodnie z prawem dotyczącym ochrony środowiska, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn.zm); – ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn.zm); – ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 627 z późn.zm); – ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 145 z późn.zm). <p>Weryfikacji podlega pełna dokumentacja, zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych</i>⁷.</p>	
9.	Trwałość projektu	<p>Sprawdzone jest zachowanie przez projekt (operację) zasady trwałości, zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.</p> <p>1. Czy w przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne wnioskodawca oraz podmiot kontrolujący wnioskodawcę (właściciel/właściciele wnioskodawcy) złożyli oświadczenie, w którym zobowiązali się, że w okresie 5 lat (okres może zostać skrócony do 3 lat w przypadkach utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP) od płatności końcowej lub w okresie wynikającym ze znajdujących zastosowanie w danym przypadku przepisów o pomocy publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wnioskodawca nie zaprzestanie działalności produkcyjnej lub nie przeniesie jej poza obszar 	

⁷ Dokument dostępny jest na stronie internetowej pod adresem: <http://www.mir.gov.pl>

		<p>objęty programem;</p> <ul style="list-style-type: none"> – nie dojdzie do zmiany własności elementu infrastruktury, która przyniesie przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści; – nie dojdzie do istotnej zmiany wpływającej na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów. <p>2. Czy w przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne wnioskodawca nie będący małym lub średnim przedsiębiorstwem oraz podmiot kontrolujący wnioskodawcę (właściciel/ właściciele wnioskodawcy) złożyli oświadczenie, w którym zobowiązali się, że w okresie 10 lat od płatności końcowej lub w okresie wynikającym ze znajdujących zastosowanie w danym przypadku przepisów o pomocy publicznej, nie dojdzie do przeniesienia działalności produkcyjnej, której dotyczyło dofinansowanie, poza obszar UE?</p>	
10.	Zasada zapobiegania dyskryminacji i równość szans kobiet i mężczyzn	Sprawdzana jest zgodność projektu z horyzontalnymi zasadami niedyskryminacji i równości szans ze względu na płeć. W szczególności przedmiotem sprawdzenia jest, czy projekt nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W przypadku osób z niepełnosprawnościami, niedyskryminacyjny charakter projektu oznacza konieczność stosowania zasady uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień zapewniających dostępność oraz możliwości korzystania ze wspieranej infrastruktury.	
11.	Zasada zrównoważonego rozwoju	Sprawdzone jest, czy projekt obejmuje finansowanie przedsięwzięć minimalizujących oddziaływanie działalności człowieka na środowisko. Zasada zrównoważonego rozwoju jest zachowana, jeżeli w ramach projektu zakłada się podejmowanie działań ukierunkowanych na: racjonalne gospodarowanie zasobami, ograniczenie presji na środowisko, uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.	
12.	Zdolność do adaptacji do zmian klimatu i reagowania na ryzyko powodziowe (jeśli dotyczy)	Zdolność do reagowania i adaptacji do zmian klimatu (w szczególności w obszarze zagrożenia powodziowego). Wszelkie elementy infrastruktury zlokalizowane na obszarach zagrożonych powodzią (oceniana zgodnie z dyrektywą 2007/60/WE), powinny być zaprojektowane w sposób, który uwzględnia to ryzyko. Aplikacja projektowa musi wyraźnie wskazywać czy inwestycja ma wpływ na ryzyko powodziowe, a jeśli tak, to w jaki sposób zarządza się tym ryzykiem.	
13.	Klauzula delokalizacyjna (jeśli dotyczy)	Sprawdzone jest, czy w przypadku pomocy udzielonej ze środków POIiŚ 2014-2020 dużemu przedsiębiorcy, wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznej utraty miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE w związku z realizacją dofinansowywanego projektu.	

DZIAŁANIE 2.1: Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska

Typ projektu: Opracowanie i aktualizacja dokumentów strategicznych/ planistycznych

Podtyp projektu: Opracowanie lub aktualizacja dokumentów strategicznych i planistycznych z zakresu gospodarowania wodami

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Podtyp projektu: Przygotowanie lub aktualizacja planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców⁸

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

Nr	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	<p>Miasta objęte projektem posiadają liczbę mieszkańców powyżej 100 tys.</p> <p>W przypadku miast poniżej 100 tys. mieszkańców:</p> <p>a) liczba mieszkańców jest nie mniejsza niż 90 tys. mieszkańców oraz miasto wykazuje dużą podatność na zmiany klimatu, w tym identyfikuje istotne problemy i potrzeby w zakresie zagospodarowania wód opadowych</p> <p>lub</p>	Projekt obejmuje opracowanie lub aktualizację planów adaptacji do zmian klimatu w miastach Polski powyżej 100 tys. mieszkańców (lub zgodnie z warunkami przedstawionymi w „nazwie kryterium”), co przyczyni się do zrealizowania celu określonego w SPA 2020.	

⁸ W szczególnie uzasadnionych przypadkach wsparcie będzie dotyczyło również miast o wielkości zbliżonej do 100 tys. mieszkańców (jednak nie mniej niż 90 tys. mieszkańców) lub innych miast powiązanych funkcjonalnie z miastami o wielkości powyżej 100 tys. mieszkańców, które wykazują dużą podatność na zmiany klimatu, w tym identyfikują istotne problemy i potrzeby w zakresie zagospodarowania wód opadowych.

	b) miasto jest powiązane funkcjonalnie z miastem o wielkości powyżej 100 tys. mieszkańców i wykazuje dużą podatność na zmiany klimatu, w tym identyfikuje istotne problemy i potrzeby w zakresie zagospodarowania wód opadowych.		
12.	Zawartość planów adaptacji do zmian klimatu dla miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.	<p>Kryterium opisuje preferowane elementy jakie powinny znaleźć się w miejskich planach adaptacji do zmian klimatu dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców składających się na projekt, aby zawartość planów adaptacji była wyczerpująca, właściwa oraz zgodna z celami polityki UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu.</p> <p>Opracowanie (plan adaptacji do zmian klimatu dla miasta powyżej 100 tys. mieszkańców) zawiera/obejmuje następujące elementy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ocenę podatności na czynniki klimatyczne, a w tym analizę wrażliwości, 2. analizę opcji adaptacyjnych, 3. ocenę opcji adaptacyjnych, 4. wybór opcji adaptacyjnych, 5. działania monitoringowe i ewaluację działań adaptacyjnych. 	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	Max. PUNKTACJA
1.	Liczba miast powyżej 100 tys. mieszkańców objętych projektem	Kryterium opisuje ile miast 100 tys. przystąpi do projektu	<p>Jeżeli do projektu przystąpi liczba miast powyżej 100 tys. mieszkańców:</p> <p>3 p. – powyżej 25 miast w Polsce o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.;</p> <p>2 p. – 15-24 miast w Polsce o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.;</p> <p>1 p. – 1-14 miast w Polsce o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.</p>	2	6
2.	Liczba porozumień zawartych z miastami	Kryterium opisuje z iloma miastami podpisano porozumienia w zakresie realizacji projektu	<p>Jeżeli podpisano porozumienia z:</p> <p>3 p. – więcej niż 25 miastami;</p> <p>2 p. – 15-24 miastami;</p> <p>1 p. – 1-14 miastami.</p>	1	3

3.	Przygotowanie projektu - gotowość do realizacji inwestycji (przygotowanie instytucjonalne do wdrażania)	Przygotowanie instytucjonalne do wdrażania – powołanie jednostki realizującej projekt	Powołanie jednostki realizującej projekt 1 p. – tak.	1	1
4.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					12

Typ projektu: Realizacja zadań służących osiągnięciu dobrego stanu wód

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Wsparcie ponadregionalnych systemów małej retencji

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Projekt realizowany jest na obszarze więcej niż jednego województwa	Weryfikowany jest ponadregionalnym zasięg projektu (powyżej jednego województwa).	
12.	Projekt stanowi kontynuację wsparcia dla projektów z zakresu małej	Zakres rzeczowy projektu obejmuje tereny nieobjęte wsparciem w	

	retencji realizowanych w POIiŚ w perspektywie finansowej 2007-2013	perspektywie 2007-2013 lub przyczynia się do rozszerzenia i utrwalenia efektów udzielonego wsparcia.	
13.	Projekt wykorzystuje kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne oraz inne najlepsze praktyki przedstawione w <i>Wytycznych do realizacji obiektów małej retencji w Nadleśnictwach</i> oraz <i>Wytycznych do realizacji małej retencji w górach</i>	Ocena zgodności planowanych działań z metodami opisanymi w przedmiotowych wytycznych.	
14.	Objętość retencjonowanej wody	Kryterium określa przewidywaną liczbę m ³ retencjonowanej wody. Dla projektów dotyczących retencji nizinnej projekt spełnia kryterium jeżeli planowana objętość retencjonowanej wody wynosi co najmniej 2,1 mln m ³ . Dla projektów dotyczących retencji górskiej projekt spełnia kryterium jeżeli planowana objętość retencjonowanej wody wynosi co najmniej 0,4 mln m ³ .	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Powierzchnia oddziaływania projektu	Przy pomocy tego kryterium określa się łączny obszar (w ha), jaki będzie poddany oddziaływaniu wskutek realizacji projektu	4 p. – 10 000 i powyżej ha; 3 p. – 5 000 – 9 999 ha; 2 p. – 1 000 – 4 999 ha; 1 p. – 200 – 999 ha; 0 p. – do 199 ha.	2	8
2.	Liczba obiektów piętrzących wodę lub spowalniających jej odpływ	W tym kryterium określono liczbę obiektów piętrzących lub spowalniających odpływ wody typu: zastawka, przepust, próg, bród, jaz, grobla, przelew, mnich, zbiornik retencyjny, rów melioracyjny nawadniający, bystrotok.	4 p. – powyżej 200 obiektów; 3 p. – 101 – 200 obiektów; 2 p. – 51 – 100 obiektów; 1 p. – 11 – 50 obiektów; 0 p. – do 10 obiektów.	1	4

3.	Przygotowanie projektu - gotowość do realizacji inwestycji (własność gruntów, i przygotowanie instytucjonalne do wdrażania –powołanie jednostki realizującej projekt)	a) własność gruntów	a) własność gruntów: 1 p. – uregulowana;	2	4
		b) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania – powołanie jednostki realizującej projekt	b) powołanie jednostki realizującej projekt: 1 p. – tak.	2	
4.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					18

Typ projektu: Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych przyczyniających się do zmniejszenia skutków powodzi i suszy

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Zabezpieczenie brzegów morskich

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Projekt realizowany jest na obszarze więcej niż jednego województwa	Weryfikowany jest ponadregionalnym zasięg projektu (powyżej jednego województwa).	
12.	Projekt stanowi kontynuację wsparcia dla projektów realizowanych w PO IiŚ w perspektywie finansowej 2007-2013	Zakres rzeczowy projektu obejmuje elementy nieobjęte wsparciem w perspektywie 2007-2013 lub przyczynia się do rozszerzenia i utrwalenia efektów udzielonego wsparcia.	
13.	Projekt w mierzalny sposób przyczynia się do skrócenia czasu interwencji podmiotu ratowniczego	Realizacja projektu przyczynia się do wzrostu wartości wskaźnika <i>Procent interwencji, dla których jednostka ochrony przeciwpożarowej dotarła na miejsce zdarzenia w czasie do 15 min do poziomu co najmniej 88%</i> (zgodnie z danymi Systemu Wspomagania Decyzji – ST).	
14.	Przygotowanie projektu do realizacji	Wybór projektów dokonywany będzie na podstawie oceny gotowości projektu do realizacji. Wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości kontraktów: min. 40%.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Wpływ na skuteczność podejmowanych działań w zakresie zwiększenia ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych i/lub wywołanymi działalnością człowieka	Dla projektów dotyczących budowy i doskonalenia stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń. Skrócenie czasu rozpoznania zagrożeń, oceny możliwości powstania zdarzeń niebezpiecznych, prognoz rozwoju sytuacji awaryjnych, w tym zasięgu stref skażeń, w stosunku do sytuacji przed wdrożeniem wnioskowanego projektu.	W zaokrągleniu do pełnego procenta: 4 p. – 50 % i powyżej; 3 p. – 40 % – 49 %; 2 p. – 30 % – 39 %; 1 p. – 20 % – 29 %.	4 – dla projektów o zasięgu ogólnokrajowym 2 – dla projektów o zasięgu powyżej jednego województwa	16/8
		Dla projektów dotyczących wsparcia systemu ratowniczego Zwiększenie przygotowania do reagowania i efektywności podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania/likwidacji zagrożeń naturalnych i wywołanych działalnością człowieka (wskaźnik liczony jako liczba jednostek sprzętowych lub inwestycji infrastrukturalnych na 100 000 mieszkańców w obszarze objętym projektem).	4 p. – 81 % i powyżej 3 p. – 61 % – 80 %; 2 p. – 41 % – 60 %; 1 p. – 20 % – 40 %.		
2.	Liczba działań przewidzianych w projekcie	Ocenie podlegać będzie zakres planowanego projektu oraz liczba działań z zakresu zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom przewidzianych w projekcie – przykładowe rodzaje działań: <ul style="list-style-type: none">zakupy sprzętu - doposażenie sprzętowe poszczególnych dziedzin ratownictwazakup wyposażenia do realizacji procesu kształcenia w tym symulatorów i trenażerów odzwierciedlających środowisko pracy	3 p. – realizacja 3 lub więcej działań z zakresu zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom; 2 p. – realizacja 2 działań z zakresu zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom; 1 p. – realizacja 1 działania z zakresu zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym	2	6

		<p>ratowników</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup i montaż sprzętu komputerowego wyposażonego w specjalistyczne oprogramowanie do wykonywania analiz, prognozowania i modelowania zagrożeń oraz prawdopodobnych skutków ich oddziaływania • wyposażenie ośrodków szkoleniowych straży pożarnej w sprzęt do szkolenia w zakresie ratowania życia, zdrowia i mienia oraz usuwania skutków katastrof naturalnych oraz wywołanych działalnością człowieka 	awariom.		
3.	Przygotowanie projektu - gotowość do realizacji inwestycji (przygotowanie instytucjonalne do wdrażania; wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu)	a) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania – powołanie jednostki realizującej projekt	a) powołanie jednostki realizującej projekt: 1 p. – tak;	1	9
		b) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości kontraktu	b) W zaokrągleniu do pełnego procenta: 4 p. – 86 % – 100 %; 3 p. – 71 % – 85 %; 2 p. – 56 % – 70 %; 1 p. – 40 % – 55 %.	2	
4.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów dla projektów o zasięgu ogólnokrajowym					33
Maksymalna liczba punktów dla projektów o zasięgu powyżej jednego województwa					25

Typ projektu: Wdrażanie metod obserwacji i zakupy sprzętu w celu usprawnienia systemu monitoringu środowiska

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Zgodność projektu z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska lub jeśli dotyczy to projektów ponadregionalnych z odpowiednimi wojewódzkimi programami monitoringu środowiska	Zgodność projektów dotycząca realizacji zobowiązań w zakresie badań i oceny poszczególnych podsystemów monitoringu środowiska wynikających z przepisów prawa.	
12.	Przygotowanie projektu do realizacji	Wybór projektów dokonywany będzie na podstawie oceny gotowości projektu do realizacji. Wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości kontraktów: min. 40 %.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Zasięg obszarowy projektu	Projekty powinny obejmować przedsięwzięcia ponadregionalne (powyżej jednego województwa) lub dotyczyć całego kraju.	3 p. – dla projektów obejmujących cały kraj; 2 p. – dla projektów obejmujących kilka województw dedykowanych kilku tematykom środowiskowym (podsystemom monitoringu środowiska); 1 p. – dla projektów obejmujących kilka województw dedykowanych jednej tematyce środowiskowej (1 podsystem monitoringu środowiska); 0 p. – pozostałe projekty.	4	12
2.	Wsparcie realizacji	Projekty, których realizacja ma istotne	4 p. – realizacja projektu bezpośrednio wpływa na wypełnienie	1	4

	obowiązków Polski w zakresie monitoringu i oceny stanu środowiska, w tym obowiązków sprawozdawczych	znaczenie dla wykonania obowiązków Rządu RP wynikających z przepisów UE i krajowych dotyczących monitoringu i oceny stanu środowiska.	<p>obowiązków Polski w zakresie monitoringu i oceny stanu kilku podsystemów monitoringu środowiska (w tym wód i powietrza) określonych przepisami UE;</p> <p>3 p. – realizacja projektu bezpośrednio wpływa na wypełnienie obowiązków Polski w zakresie podsystemu monitoringu i oceny stanu wód określonych przepisami UE;</p> <p>2 p. – realizacja projektu bezpośrednio wpłynie na wypełnienie obowiązków Polski w zakresie podsystemu monitoringu i oceny jakości powietrza określonych przepisami UE;</p> <p>1 p. – realizacja projektu bezpośrednio wpływa na wypełnienie obowiązków IOŚ w zakresie monitoringu i oceny stanu innego (niż woda lub powietrze) podsystemu monitoringu środowiska wynikających z przepisów krajowych i UE;</p> <p>0 p. – realizacja projektu nie wpłynie na wypełnianie obowiązków IOŚ w zakresie żadnego podsystemu monitoringu i oceny stanu środowiska.</p>		
3.	Zapewnienie trwałości wykorzystania wyników projektu	Beneficjent powinien dysponować doświadczeniem w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska, jak również powinien zapewnić sprawny system funkcjonowania wyników projektu po jego zakończeniu, w tym również rozpowszechnienie wyników monitoringu i wykorzystanie tych wyników na potrzeby zarządzania środowiskiem przez administrację.	<p>4 p. – realizacja ustawowych zadań z zakresu monitoringu środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;</p> <p>3 p. – co najmniej 10 letnie doświadczenie Instytucji w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska oraz zapewnienie trwałego systemu funkcjonowania wyników projektu poprzez współpracę z administracją publiczną w realizacji jej zadań;</p> <p>2 p. – doświadczenie do 5 lat w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska oraz zapewnienie trwałego systemu funkcjonowania wyników projektu poprzez współpracę z administracją publiczną w realizacji jej zadań;</p> <p>1 p. – brak doświadczenia w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska, ale zapewniony trwały system funkcjonowania wyników projektu poprzez współpracę z administracją publiczną w realizacji jej zadań;</p> <p>0 p. – brak doświadczenia w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska.</p>	2	8
4.	Zgodność z metodykami	Zastosowane techniki badawcze i oceny	4 p. – wszystkie metodyki badawcze i inne standardy wskazane w	4	16

	lub innymi standardami dotyczącymi technik badawczych i ocen stanu środowiska uznanymi przez UE, w tym standardy informatyczne	powinny spełniać wymagania zawarte w aktach prawnych UE bądź, jeśli brak takich aktów prawnych, być rekomendowane przez UE w innych dokumentach.	<p>projekcie są uznane/ zatwierdzone w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów;</p> <p>3 p. – składający projekt wykazał, iż wszystkie metodyki badawcze i inne standardy wskazane w projekcie są kompatybilne z metodykami lub standardami uznanymi/ zatwierdzonymi w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów;</p> <p>2 p. – zastosowane metodyki i standardy są stosowane poza UE, ale składający wniosek tylko częściowo wykazał, że są one kompatybilne z metodykami lub standardami uznanymi/ zatwierdzonymi w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów;</p> <p>1 p. – zastosowane metodyki i standardy są stosowane poza UE, ale składający wniosek nie wykazał, że są one kompatybilne z metodykami lub standardami uznanymi/ zatwierdzonymi w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów;</p> <p>0 p. – brak zgodności z metodykami lub innymi standardami UE lub poza UE.</p>		
5.	Wykorzystanie metod ekstrapolacyjnych (analizy przestrzenne)	Kryterium to dodatkowo promuje projekty, które proponują wspomaganie obserwacji monitoringowych przez obliczeniowe metody ekstrapolacyjne. Dzięki ich zastosowaniu wyniki monitoringu prowadzonego w kilku-kilkunastu punktach może być przenoszony na większe obszary na podstawie opracowanych związków statystycznych lub matematycznych.	<p>2 p. – wykorzystanie metod ekstrapolacyjnych dla obszaru całego kraju;</p> <p>1 p. – wykorzystanie metod ekstrapolacyjnych dla obszaru jednego lub kilku województw.</p>	2	4
6.	Posiadanie certyfikatów zarządzania jakością związanych z projektem	Należy brać pod uwagę wszystkie typy certyfikatów dostępne na rynku unijnym	<p>3 p. – wdrożony system zarządzania jakością w zakresie badań podsystemów monitoringu środowiska uwzględnionych w projekcie;</p> <p>2 p. – wdrożony system zarządzania środowiskowego ISO 14001 lub równorzędny;</p> <p>1 p. – wdrożony system zarządzania jakością ISO 9001 lub równorzędny;</p> <p>0 p. – brak certyfikatu w zakresie zarządzania jakością.</p>	1	3

7.	Przygotowanie projektu - gotowość do realizacji inwestycji (przygotowanie instytucjonalne do wdrażania; wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu).	a) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania – powołanie jednostki realizującej projekt	a) powołanie jednostki realizującej projekt: 1 p. – tak;	1	9
		b) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości kontraktu	b) W zaokrągleniu do pełnego procenta: 4 p. – 86 % – 100 %; 3 p. – 71 % – 85 %; 2 p. – 56 % – 70 %; 1 p. – 40 % – 55 %.	2	
8.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. – projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB 1 p. – projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health	1	2
Maksymalna liczba punktów					58

Typ projektu: Tworzenie bazy wiedzy w zakresie zmian klimatu i adaptacji do nich

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Działania informacyjno - edukacyjne w zakresie zmian klimatu i adaptacji do nich

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność wykonania Planu realizacji projektu ⁹	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku Planu realizacji projektu z instrukcją jego wykonania.	
12.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt przewiduje objęcie działaniami edukacyjno-promocyjnymi oraz informacyjnymi (które mają na celu kształtowanie świadomości ekologicznej) co najmniej 10 000 000 osób.	
13.	Wyłączenie finansowania emisji spotów reklamowych w TV w ramach kosztów kwalifikowanych	Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli projekt nie uwzględnia emisji spotów reklamowych w TV lub gdy stanowią one koszt niekwalifikowany.	

⁹ Kryterium ma zastosowanie w odniesieniu do załącznika uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie.

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące braków i potrzeb grupy celowej w zakresie edukacji i informacji. Wskazano precyzyjne i realistyczne cele szczegółowe projektu. Zdiagnozowane niedostatki i potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – potrzeby zostały zidentyfikowane w stopniu wystarczającym, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
2.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	Zaproponowane formy, metody, instrumenty lub narzędzia edukacyjne są współmierne i dopasowane do zidentyfikowanych potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, celów szczegółowych, specyfiki grupy celowej oraz tematyki projektu.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
3.	Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku	Projekt wykorzystuje nowoczesne, przyjazne środowisku technologie przekazu informacji oraz, o ile jest to uzasadnione, odznacza się potencjałem rozwojowym.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
4.	Właściwa identyfikacja grupy celowej/grup celowych	Każda grupa celowa projektu została trafnie dobrana i opisana, również w odniesieniu do celów szczegółowych projektu. Wnioskodawca uzasadnił wybór grupy celowej (rozpoznanie potrzeb, motywacji, sposobu myślenia – wskazanie źródeł będących podstawą wyboru – badań, analiz, badań jakościowych lub doświadczenia, wiedzy	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – grupy docelowe zostały zidentyfikowane w wystarczającym stopniu, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – grupy docelowe zidentyfikowane błędnie lub w niewystarczającym stopniu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań	1	10

		samego wnioskodawcy).	nieuzasadnionych).		
5.	Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia grupy docelowej	Zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami grupy docelowej w zakresie edukacji i informacji. Każdej grupie celowej przyporządkowano adekwatne działania. Ocenie podlega stopień zaspokojenia potrzeb przez różnorodne działania, a nie sama różnorodność działań.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – proponowany zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
6.	Komplementarność podejmowanych działań	Projekt bierze pod uwagę wcześniejsze działania w odniesieniu do danego obszaru tematycznego. Zaproponowane w ramach projektu działania stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań edukacyjno-informacyjnych w danej tematyce lub odnoszą się do innych, realizowanych lub zrealizowanych przedsięwzięć.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – działania są wtórne lub niepowiązane z poprzednimi działaniami związanymi z danym obszarem tematycznym (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, projekt opiera się na działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium - efekty projektu są niemożliwe do osiągnięcia i utrzymania (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
8.	Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Wnioskodawca zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji prawdopodobieństwa i skutków ich wystąpienia.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
9.	Potencjał organizacyjny wnioskodawcy	Podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego i/lub doświadczeniem w zakresie realizacji analogicznych	10 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, zakończył pozytywnie realizację minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie	1	10

		przedsięwzięć.	<p>całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł i potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem oraz co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł;</p> <p>7 p. – Wnioskodawca spełnia nie mniej niż jeden i nie więcej niż dwa spośród poniższych warunków:</p> <p>Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku zakończył pozytywnie realizację minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem.</p> <p>Co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł;</p> <p>0 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Żaden członek zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p>		
10.	Poprawność kalkulacji kosztów	Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz przedstawił metodykę szacowania kosztów w oparciu o rzetelne dane. Planowane koszty są	10 p. – ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty, których wysokość jest adekwatna do	1	10

		adekwatne do planowanych działań i rezultatów.	realizowanych działań; 7 p. – 80 % - 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań; 0 p. – mniej niż 80 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań.		
11.	Dotarcie do osób szczególnie narażonych na zagrożenia zmianami klimatu	Założenia projektu uwzględniają jasno wyodrębnione działania o charakterze bezpośrednim, skierowane do ludności zamieszkującej tereny szczególnie narażone na klęski żywiołowe i katastrofy naturalne (np. zasady prawidłowego zachowania w trakcie powodzi).	8 p. – projekt spełnia kryterium; 5 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	8
12.	Promowanie współpracy międzysektorowej w ramach projektu	Projekt przyczynia się do integracji różnych podmiotów, które utworzą partnerstwo (ewentualnie będą zaangażowane) w realizację projektu (np. instytucje rządowe, samorządowe, sektor gospodarczy, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe).	2 p. – projekt zakłada współpracę podmiotów z co najmniej dwóch różnych sektorów 0 p. – projekt nie zakłada współpracy podmiotów z różnych sektorów	2	4
13.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR; 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					104

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Typ projektu: Budowa specjalistycznych jednostek pływających do prowadzenia czynnej osłony przeciwwzatorowej

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Prace przygotowawcze dla inwestycji w ramach typu projektów *Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych przyczyniających się do zmniejszenia skutków powodzi i suszy*

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

DZIAŁANIE 2.2: Gospodarka odpadami komunalnymi

Typ projektu: Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym instalacje do termicznego przekształcania odpadów

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami z wyłączeniem instalacji do termicznego przekształcania odpadów

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Zgodność z linią demarkacyjną	Ocenie podlega czy planowany do realizacji projekt zlokalizowany będzie w regionie gospodarki odpadami, w którym w celu zapewnienia kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w WPGO uwzględniono komponent dotyczący termicznego przekształcania odpadów. Dotyczy to zarówno regionów gospodarki odpadami, w których już funkcjonuje instalacja do termicznego przekształcania odpadów jak i regionów, w których budowa takiego typu instalacji jest dopiero planowana.	
12.	Zgodność z dokumentami strategicznymi z zakresu gospodarki odpadami ¹⁰	Ocenie podlega czy planowany do realizacji projekt jest zgodny z krajowym oraz właściwym wojewódzkim planem gospodarki odpadami (oba warunki muszą być spełnione łącznie) oraz został uwzględniony w planie inwestycyjnym zatwierdzonym ¹¹ przez Ministra Środowiska.	

¹⁰ Do czasu uchwalenia i uzgodnienia planów inwestycyjnych kryterium nie dotyczy inwestycji w obszarze zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych, selektywnej zbiórki, przygotowania do ponownego użycia oraz recyklingu planowanych do realizacji w regionach gospodarki odpadami, w których już funkcjonują instalacje do termicznego przekształcania odpadów komunalnych lub będą funkcjonować instalacje do termicznego przekształcania odpadów komunalnych sfinansowane ze środków PO IiŚ 2007 – 2013.

¹¹ Zasadność inwestycji w obszarze gospodarki odpadami musi zostać potwierdzona przez Ministra Środowiska w ramach planów inwestycyjnych stanowiących załącznik do wojewódzkich planów gospodarki odpadami. Przedmiotowy warunek wynika z zapisów Umowy Partnerstwa zawartej z Komisją Europejską (która mówi o zatwierdzaniu planów inwestycyjnych) oraz ustawy o odpadach (która mówi o uzgadnianiu planów inwestycyjnych).

		Zgodność projektu z planami ma na celu zapewnienie, że projekt realizuje we właściwy sposób założenia zawarte w ww. dokumentach.	
13.	Gotowość techniczna projektu do realizacji	<ul style="list-style-type: none"> zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (mpzp), a w przypadku braku mpzp – decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzja o warunkach zabudowy lub decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego); w przypadku zadań realizowanych wg Czerwonej Książki FIDIC (lub równoważnej) – wartość zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę i dokumentację przetargową dla kontraktów na roboty w stosunku do całkowitej wartości zadań planowanych do realizacji (wymagających pozwolenia na budowę) wg warunków kontraktowych „Czerwonej Książki FIDIC” (lub równoważnej) – min. 40 %; w przypadku zadań realizowanych w oparciu o Żółtą Książkę FIDIC (lub równoważną) – posiadanie dokumentacji przetargowej (SIWZ i ogłoszenie) dla wszystkich zadań realizowanych wg Żółtej Książki FIDIC (lub równoważnej). 	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Obsługiwana liczba mieszkańców w stosunku do liczby mieszkańców w regionie gospodarki odpadami komunalnymi	Udział liczby mieszkańców objętych instalacjami zrealizowanymi w projekcie w stosunku do wszystkich mieszkańców w regionie gospodarki odpadami komunalnymi.	4 p. – powyżej 80 %; 3 p. – powyżej 50 % do 80 % (włącznie); 2 p. – powyżej 20 % do 50 % (włącznie); 1 p. – od 5 do 20 % (włącznie); 0 p. – poniżej 5 %.	4	16
2.	Masa zagospodarowanych odpadów komunalnych w ramach projektu	a) Sumaryczna masa odpadów zebranych w sposób selektywny w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub poddana przetworzeniu w instalacjach objętych projektem w pierwszym pełnym roku kalendarzowym po	Przyznane punkty w ramach podkryteriów a) – b) sumują się (max. 8 p.). a) 4 p. – powyżej 100 tys. Mg; 3 p. – powyżej 70 do 100 tys. Mg (włącznie); 2 p. – powyżej 40 do 70 tys. Mg (włącznie);	2	16

		zakończeniu realizacji projektu.	1 p. – od 10 do 40 tys. Mg (włącznie); 0 p. – poniżej 10 tys. Mg. Jeżeli w ramach inwestycji oprócz głównej instalacji planowana jest budowa instalacji uzupełniających kryterium oceniane jest jako suma odpadów przyjęta przez główną instalację i instalacje uzupełniające.		
		b) Poziom selektywnego zbierania odpadów komunalnych i przekazania do zagospodarowania (odzysku lub recyklingu) w stosunku do całości wytworzonych odpadów komunalnych na terenie obszaru realizacji projektu po zakończeniu realizacji projektu (w % w pierwszym pełnym roku kalendarzowym po zakończeniu realizacji projektu; dotyczy również efektów osiągniętych z działań wykonanych poza projektem).	b) 4 p. – powyżej 30 %; 3 p. – powyżej 25 % do 30 % (włącznie); 2 p. – powyżej 20 % do 25 % (włącznie); 1 p. – od 15 % do 20 % (włącznie); 0 p. – poniżej 15 %.		
3.	Metody przetwarzania odpadów	Ocenie podlegają zastosowane technologie dla osiągnięcia celów wynikających z dyrektyw UE w zakresie gospodarki odpadami.	5 p. – recykling, w tym recykling organiczny (fermentacja i kompostowanie) selektywnie zebranych bioodpadów; 3 p. – selektywne zbieranie lub odzysk energii w formie kogeneracji; 1 p. – przygotowanie odpadów do odzysku energii poza zakładem; 0 p. – żadne z powyższych. Jeżeli w ramach projektu realizowanych jest kilka instalacji to ocena kryterium polega na wyliczeniu średniej ważonej, gdzie za wagę przyjmują się moc przerobową instalacji.	4	20
4.	Działania związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów	Ocenie podlega uwzględnienie w projekcie działań (inwestycyjnych, edukacyjnych, informacyjnych) związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów.	Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max. 4 p.). Rodzaj działań związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów: 2 p. – działania inwestycyjne; 1 p. – działania edukacyjne obejmujące co najmniej cały region gospodarki odpadami komunalnymi; 1 p. – działania informacyjne obejmujące co najmniej cały region	2	8

			gospodarki odpadami komunalnymi; 0 p. – żadne z powyższych.		
5.	Odsetek przetworzonych odpadów kierowanych na składowiska odpadów (%)	Iloraz masy odpadów, które zostaną wytworzone w procesach przetwarzania odpadów komunalnych i będą kierowane na składowiska odpadów oraz masy odpadów komunalnych, które były poddane przetworzeniu wyrażony (w % określonym dla pierwszego pełnego roku kalendarzowego po zakończeniu realizacji projektu).	4 p. – poniżej 10 %; 3 p. – od 10 % do 20 % (włącznie); 2 p. – powyżej 20 % do 40 % (włącznie); 1 p. – powyżej 40 % do 50 % (włącznie); 0 p. – powyżej 50 %.	2	8
6.	Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji	a) własność gruntów;	Przyznane punkty w ramach podkryteriów a) – d) sumują się (max. 10 p.). a) uregulowana własność gruntów: 1 p. – tak;	1	10
		b) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania – powołanie jednostki realizującej projekt;	b) powołanie jednostki realizującej projekt: 1 p. – tak;		
		c) wartość zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę w stosunku do wartości wszystkich zadań wymagających pozwoleń na budowę planowanych do realizacji wg warunków kontraktowych „Czerwonej Książki FIDIC” (lub równoważnej)*; *w przypadku kiedy w ramach projektu realizowane są zadania w oparciu o Żółtą Książkę FIDIC (lub równoważną), które posiadają pozwolenia na budowę w momencie złożenia wniosku o dofinansowanie, ich wartość może zostać ujęta przy wyliczaniu punktów w ramach	c) zaokrąglając do pełnego procenta: 4 p. – 86 – 100 %; 3 p. – 71 % – 85 %; 2 p. – 56 % – 70 %; 1 p. – 40 % – 55%; 0 p. – 0 – 39 %.		

		przedmiotowego kryterium;			
		d) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu.	d) zaokrąglając do pełnego procenta: 4 p. – 86 % – 100 %; 3 p. – 71 % – 85 %; 2 p. – 56 % – 70 %; 1 p. – 40 % – 55 %; 0 p. – 0 % – 39 %.		
7.	Liczba frakcji odpadów komunalnych objętych selektywnym zbieraniem w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	<p>W ramach kryterium ocenie podlega liczba frakcji odpadów komunalnych podlegających selektywnemu zbieraniu w PSZOK.</p> <p>Selektywnemu zbieraniu w PSZOK mogą podlegać określone frakcje odpadów komunalnych – np.: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady komunalne ulegające biodegradacji (w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji), zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, przeterminowane leki i chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, zużyte baterie i akumulatory, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, odpady zielone.</p>	<p>Liczba frakcji wyselekcjonowanych odpadów:</p> <p>4 p. – powyżej 13 frakcji; 3 p. – od 11 do 13 frakcji; 2 p. – od 8 do 10 frakcji; 1 p. – 7 frakcji; 0 p. – poniżej 7 frakcji.</p> <p>Jeżeli projekt obejmuje budowę kilku PSZOK-ów liczba punktów jest średnią ważoną punktów zdobytych przez poszczególne PSZOK-i, gdzie wagą jest liczba obsługiwanych mieszkańców przez dany PSZOK.</p>	3	12
8.	Liczba rodzajów (kodów) odpadów niebezpiecznych wyselekcjonowanych ze strumienia odpadów komunalnych	Dodatkowe punkty w ramach kryterium zostaną przyznane inwestycjom, które prowadzić będą selektywną zbiórkę odpadów niebezpiecznych wyselekcjonowanych ze strumienia odpadów komunalnych.	<p>Liczba rodzajów (kodów) wyselekcjonowanych odpadów niebezpiecznych:</p> <p>3 p. – powyżej 4 kodów; 2 p. – od 3 do 4 kodów; 1 p. – 2 kody;</p>	1	3

		W ramach kryterium ocenie podlega liczba rodzajów (kodów) odpadów niebezpiecznych wyselekcjonowanych ze strumienia odpadów komunalnych wskazanych w katalogu odpadów stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia z dn. 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 1926).	0 p. – poniżej 2 kodów.		
9.	Realizacja wskaźnika w zakresie recyklingu odpadów	Ocenie podlega czy planowany projekt obejmuje instalacje, które bezpośrednio wpływają na realizację wskaźnika PO liś 2014-2020 pn. <i>Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów.</i> Pomiar polega na zliczeniu łącznych mocy przerobowych dofinansowanych instalacji w zakresie recyklingu odpadów, na podstawie dokumentacji projektowej. Są to wyrażone w Mg/rok łączne moce przerobowe w zakresie recyklingu odpadów nowowytwarzanych instalacji bądź dodatkowych mocy przerobowych w przypadku modernizacji/rozbudowy instalacji bezpośrednio przyczyniających się do osiągnięcia celów unijnych w zakresie wymaganych do osiągnięcia poziomów recyklingu.	1 p. – projekt obejmuje instalacje, które bezpośrednio wpływają na realizację wskaźnika; 0 p. – projekt nie obejmuje instalacji, które bezpośrednio wpływają na realizację wskaźnika.	1	1
10.	Dodatkowe funkcje spełniane przez PSZOK	W ramach kryterium ocenie podlega czy w PSZOK realizowane będą dodatkowe funkcje wynikające z założeń hierarchii sposobów postępowania z odpadami.	1 p. – zbieranie i przekazywanie kolejnym użytkownikom przedmiotów używanych; 0 p. – brak dodatkowych funkcji w PSZOK; Jeżeli projekt obejmuje budowę kilku PSZOK-ów liczba punktów jest średnią ważoną punktów zdobytych przez poszczególne PSZOK-i, gdzie wagą jest liczba obsługiwanych mieszkańców przez dany PSZOK.	4	4
11.	Dostępność PSZOK osiągnięta	W ramach kryterium ocenie podlega	2 p. – co najmniej 1 PSZOK w każdej gminie na terenie regionu	2	4

	po zakończeniu realizacji projektu	dostępność PSZOK po zakończeniu realizacji projektu (dotyczy również PSZOK wybudowanych poza projektem).	gospodarki odpadami, w którym realizowany jest projekt; 1 p. – co najmniej 1 PSZOK w każdej gminie, na terenie której zlokalizowane są inwestycje w ramach projektu; 0 p. – brak spełnienia powyższych wymogów.		
12.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów: 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) lub 2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146); lub 3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej, lub 4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.	1	1
13.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE	1	2

		Morza Bałtyckiego	BSR; 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.		
Maksymalna liczba punktów					105

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wykonalność techniczna projektu	W ramach tego kryterium jest oceniana wyrażalność proponowanych rozwiązań technologicznych i ich dostosowanie do stwierdzonych w studium wykonalności potrzeb danego regionu. Ponadto, analizowana jest realność założeń, stopień dojrzałości technologicznej na podstawie złożonych referencji (potwierdzeń realizacji) oraz zgodność zamierzeń inżynierskich z BREF (jeśli zostały zdefiniowane) tak, aby wspierane były Najlepsze Dostępne Techniki (BAT).	
15.	Uwzględnienie w projekcie działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów	Ocenie podlega czy w projekcie zostały uwzględnione działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów. Działania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów mogą mieć charakter zarówno inwestycyjny, jak i pozainwestycyjny – np. edukacja ekologiczna.	

Typ projektu: Projekty dotyczące wyłącznie instalacji do termicznego przekształcania odpadów

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

DZIAŁANIE 2.3: Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach

Typ projektu:

- Projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, realizowane w aglomeracjach o wielkości co najmniej 10 000 RLM
- Projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej realizowane w regionach lepiej rozwiniętych w aglomeracjach o wielkości od 2 000 RLM do 10 000 RLM

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Wielkość aglomeracji	Wielkość aglomeracji zgodnie z rozporządzeniem wojewody lub uchwałą sejmiku województwa w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji (wielkość aglomeracji co najmniej 10 000 RLM, z wyjątkiem projektów realizowanych w regionach lepiej rozwiniętych - województwo mazowieckie – w tym przypadku wielkość aglomeracji co najmniej 2000 RLM).	
12.	Zgodność z KPOŚK i Master Planem dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych	Dofinansowanie mogą uzyskać aglomeracje ujęte w KPOŚK i Master Planie dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Sposób weryfikacji zgodności z KPOŚK określa Regulamin Konkursu.	
13.	Zapewnienie zgodności z prawem unijnym oraz krajowym w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych	W przypadku budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków należy mieć na uwadze, że oczyszczalnia ta po zakończeniu realizacji projektu inwestycyjnego i oddaniu do użytkowania musi spełniać wymagania dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego ¹² . W przypadku budowy lub modernizacji kanalizacji sanitarnej, ścieki odprowadzane z	

¹² Rozporządzenie z dnia 18 listopada 2014 r. (Dz.U. 2014 poz. 1800).

		nowowymaganej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej muszą po zakończeniu realizacji projektu inwestycyjnego zostać odprowadzone do oczyszczalni, która spełnia w/w wymagania.	
14.	Gotowość projektu do realizacji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (mpzp), a w przypadku braku mpzp – decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzja o warunkach zabudowy lub decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego) dla inwestycji liniowych objętych projektem, dla których jest to wymagane; ▪ posiadanie decyzji środowiskowych dla wszystkich zadań, dla których wydanie decyzji jest wymagane; ▪ w przypadku zadań realizowanych wg Czerwonej Książki FIDIC (lub równoważnej) - wartość zadań inwestycyjnych, dla których dokonano zgłoszenia robót budowlanych lub posiadających pozwolenia na budowę dla kontraktów na roboty w stosunku do całkowitej wartości zadań planowanych do realizacji (wymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia) wg warunków kontraktowych „Czerwonej Książki FIDIC” (lub równoważnej) – min. 40 %; ▪ W przypadku zadań realizowanych w oparciu o Żółtą Książkę FIDIC (lub równoważną) – posiadanie Programu Funkcjonalno - Użytkowego (PFU) opisującego zamówienie dla wszystkich zadań realizowanych wg Żółtej Książki FIDIC (lub równoważnej). 	
15.	Koncentracja projektu na gospodarce ściekowej	<p>Wsparcie może zostać udzielone na realizację projektów inwestycyjnych, w których minimum 75 % kosztów całkowitych dotyczy kanalizacji sanitarnej (w tym rozdziału kanalizacji ogólnospławnej), oczyszczalni ścieków i infrastruktury przetwarzania komunalnych osadów ściekowych (pozostałe 25 % może dotyczyć inwestycji, realizowanych w aglomeracji objętej projektem, z zakresu zaopatrzenia w wodę oraz budowy kanalizacji deszczowej na zasadach określonych w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych).</p> <p>Inwestycje związane z poprawą jakości systemów zaopatrzenia ludności w wodę będą dopuszczalne na tych obszarach, gdzie równocześnie zostanie zapewniona gospodarka ściekowa zgodna z wymogami dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.</p>	
16.	Wskaźnik koncentracji aglomeracji	Min. 120 mieszkańców (nowopodłączonych w ramach projektu i korzystających z podłączenia uprzednio) na 1 kilometr sieci kanalizacyjnej (nowobudowanej w ramach projektu i istniejącej) na obszarze aglomeracji objętej projektem, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych na podstawie §3 ust.5 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji ¹³ , dla których na potrzeby finansowania w ramach POIiŚ minimalny wskaźnik wynosi 90 Mk/km (wg metodyki obliczania wskaźnika koncentracji aglomeracji przedstawionej w Regulaminie Konkursu).	

¹³ Rozporządzenie z dnia 22 lipca 2014 r. (Dz.U. 2014 poz. 995).

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie jakości oczyszczania ścieków komunalnych	<p>Budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków powinna mieć na celu przede wszystkim zapewnienie oczyszczania ścieków zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.</p> <p>Punkty za działania modernizacyjne na oczyszczalni ścieków planowane do realizacji w ramach projektu nie sumują się. W przypadku, kiedy w ramach projektu przewidziano budowę lub modernizację więcej niż jednej oczyszczalni ścieków punkty przyznawane są jedynie za oczyszczalnię ścieków w odniesieniu, do której zaplanowany został największy zakres prac przewidziany do realizacji w ramach projektu. Punkty za poszczególne typy modernizacji również się nie sumują.</p> <p>Kryterium dotyczy jedynie projektów, w zakresie których jest budowana lub modernizowana oczyszczalnia ścieków.</p>	<p>5 p. – budowa, modernizacja lub likwidacja (połączona z przekierowaniem ścieków do oczyszczalni spełniającej wymogi rozporządzenia) oczyszczalni ścieków mająca na celu zapewnienie oczyszczania ścieków zgodnie z wymogami rozporządzenia (dotyczy oczyszczalni niespełniających przed rozpoczęciem realizacji projektu wymogów dotyczących jakości odprowadzanych ścieków);</p> <p>4 p. – modernizacja wynikająca z konieczności zwiększenia przepustowości oczyszczalni;</p> <p>3 p. – modernizacja w zakresie przeróbki lub zagospodarowania osadów ściekowych;</p> <p>2 p. – modernizacja w celu poprawy efektywności energetycznej;</p> <p>1 p. – pozostałe rodzaje modernizacji.</p>	1	5
2.	Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie wyposażenia	Realizacja projektu powinna w jak najwyższym stopniu przyczynić się do zapewnienia niezbędnego stopnia wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacji sanitarnej po realizacji projektu	<p><u>Dla projektów z aglomeracji o wielkości co najmniej 10 000 RLM:</u></p> <p>4 p. – jeżeli współczynnik wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji wzrośnie o 10 lub więcej punktów procentowych;</p> <p>3 p. – jeżeli współczynnik wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji wzrośnie od 5 do 10 punktów procentowych;</p>	1	4

	aglomeracji w system kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych	<p>inwestycyjnego.</p> <p>Stopień wyposażenia rozumiany jest jako liczba RLM obsługiwanych przez system zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, w odniesieniu do wielkości RLM aglomeracji wyznaczonej w uchwale bądź rozporządzeniu. Wymogi dotyczące wyposażenia aglomeracji zostały określone w art.3 Dyrektywy 91/271/EWG.</p> <p>Kryterium dotyczy jedynie projektów, w zakresie których jest budowana lub modernizowana kanalizacja sanitarna (jedynie nowoprzyłączona RLM).</p>	<p>2 p. – jeżeli współczynnik wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji wzrośnie o mniej niż 5 punktów procentowych.</p> <p><u>Dla projektów realizowanych w regionach lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie) – aglomeracje o wielkości od 2000 do 10 000 RLM:</u></p> <p>4 p. – jeżeli współczynnik wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji wzrośnie o 15 lub więcej punktów procentowych;</p> <p>3 p. – jeżeli współczynnik wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji wzrośnie od 10 do 15 punktów procentowych;</p> <p>2 p. – jeżeli współczynnik wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji wzrośnie o mniej niż 10 punktów procentowych.</p>	1	4
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej – RLM, która w wyniku realizacji projektu zostanie przyłączona do wybudowanej / zmodernizowanej kanalizacji (jedynie nowoprzyłączona RLM)	<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia wyrażony w RLM (przyrost).</p> <p>Kryterium dotyczy jedynie projektów, w zakresie których jest budowana lub modernizowana kanalizacja sanitarna (jedynie nowoprzyłączona RLM).</p>	<p><u>Dla projektów z aglomeracji o wielkości co najmniej 10 000 RLM:</u></p> <p>4 p. – 2 001 RLM i powyżej;</p> <p>3 p. – 1 501 – 2 000 RLM;</p> <p>2 p. – 1 001 – 1 500 RLM;</p> <p>1 p. – 200 – 1 000 RLM;</p> <p>0 p. – poniżej 200 RLM.</p> <p><u>Dla projektów realizowanych w regionach lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie) – aglomeracje o wielkości od 2000 do 10 000 RLM:</u></p> <p>4 p. – 1001 RLM i powyżej;</p> <p>3 p. – 501 – 1 000 RLM;</p> <p>2 p. – 301 – 500 RLM;</p> <p>1 p. – 100 – 300 RLM;</p> <p>0 p. – poniżej 100 RLM.</p>	1	4
4.	Gotowość projektu – gotowość do realizacji	a) własność gruntów;	Przyznane punkty w ramach podkryteriów a) – b) sumują się (max. 5 p.).	a) 2	a) 2

	inwestycji		a) własność gruntów ¹⁴ : 1 p. – uregulowana w 100 % (dla projektów punktowych); 1 p. – uregulowana w 50 % (dla projektów liniowych);		
		b) wartość zadań inwestycyjnych, dla których dokonano zgłoszenia robót budowlanych lub posiadających pozwolenia na budowę (wg warunków kontraktowych „Czerwonej Książki FIDIC” lub równoważnej), lub posiadających Program Funkcjonalno - Użytkowy (wg warunków kontraktowych „Żółtej Książki FIDIC” lub równoważnej) w stosunku do wartości wszystkich zadań wymagających pozwoleń na budowę lub zgłoszeń.	b) w zaokrągleniu do pełnego procenta: 4 p. – 86 % – 100 %; 3 p. – 71 % – 85 %; 2 p. – 56 % – 70 %; 1 p. – 40 % – 55 %; 0 p. – 0 % – 39 %.	b) 4	b) 16
5.	Wdrożenie technologii umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ¹⁵	Ocenie podlega, czy w wyniku realizacji projektu nastąpi wykorzystanie lub poprawa efektywności wykorzystania odnawialnych źródeł energii (odzysk biogazu w procesach przeróbki osadów ściekowych, zastosowanie pompy ciepła, instalacji fotowoltaicznych itp.).	<u>Dla projektów z aglomeracji o wielkości co najmniej 10 000 RLM:</u> 2 p. – zastosowanie lub zwiększenie efektywności instalacji umożliwiającej odzysk biogazu w procesach przeróbki osadów ściekowych oraz jego wykorzystanie do produkcji energii cieplnej i/lub elektrycznej; 1 p. – zastosowanie lub zwiększenie efektywności instalacji umożliwiającej wykorzystanie innych odnawialnych źródeł energii.	1	2
			<u>Dla projektów realizowanych w regionach lepiej rozwiniętych (województwo mazowieckie) – aglomeracje o wielkości od 2000 do 10 000 RLM:</u> 1 p. – zastosowanie lub zwiększenie efektywności instalacji umożliwiającej wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.	1	1
6.	Efektywność zarządzania systemem wodociągowym/	a) wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi,	a) 1 p. – wdrożenie lub rozbudowywanie w wyniku realizacji projektu	a) 1	a) 1

¹⁴ W przypadku gdy projekt spełnia obydwa kryteria (ma w 100 % uregulowaną własność gruntów dla projektów punktowych i 50 % dla projektów liniowych) maksymalna punktacja wynosi 1. Jeśli projekt nie spełnia żadnego kryterium – punktacja wynosi 0.

¹⁵ W przypadku gdy projekt spełnia obydwa kryteria maksymalna punktacja wynosi 2.

	kanalizacyjnym (sanitarnym i deszczowym) ¹⁶	w tym kanalizacji deszczowej, pozwalających na efektywne i oszczędne korzystanie z zasobów wodnych.	systemu klasy GIS do zarządzania majątkiem sieciowym przedsiębiorstwa, w celu inwentaryzacji posiadanego majątku i utworzenia cyfrowego archiwum z dotychczasowych dokumentów; 1 p. – wdrożenie lub rozbudowywanie w wyniku realizacji projektu modelu hydraulicznego i hydrodynamicznego sieci wraz z urządzeniami służącymi do monitorowania bieżących odczytów związanych z parametrami sieci (np. systemy typu SCADA).		
		b) w przypadku realizacji inwestycji związanych z poprawą jakości systemów zaopatrzenia w wodę – zapewnienie oszczędności wody, w tym poprzez zapobieganie stratom wody z sieci wodociągowej.	b) 1 p. – przedsięwzięcie zapewni oszczędność wody.	b) 1	b) 1
7.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów: 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) lub 2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146); lub	1	1

¹⁶ W przypadku, gdy projekt spełnia przynajmniej dwa kryteria (np. wdrożenie systemu klasy GIS i zapewnienie oszczędności wody), maksymalna punktacja wynosi 1. Jeśli projekt nie spełnia żadnego kryterium – punktacja wynosi 0.

			<p>3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.</p>		
8.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów dla projektów z aglomeracji powyżej 10 000 RLM					38
Maksymalna liczba punktów dla projektów z aglomeracji z przedziału 2000 – 10 000 RLM					37

DZIAŁANIE 2.4: Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna

Typ projektu: Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Podtyp projektu: Działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horizontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horizontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie , a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt ¹⁷	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w przypadku projektów ponadregionalnych) lub rady naukowej parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych. Opinia powinna odnosić się do kwestii zgodności projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF), Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020</i> oraz wskazywać na brak sprzeczności z zatwierdzonymi planami ochrony bądź planami zadań ochronnych obszarów chronionych lub programami ochrony gatunku lub siedliska.	
13.	Aktualność danych empirycznych wykorzystanych	Ocenie podlega czy wykorzystane do uzasadnienia realizacji projektu dane empiryczne (pozyskane w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej) są aktualne tj. nie starsze	

¹⁷ Ocena dokonywana jest w oparciu o dodatkowy formularz wypełniany przez służby ochrony przyrody. Wzór formularza stanowi załącznik do regulaminu konkursu.

	do uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia	niż 15 lat.	
14.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	<p>Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu tj. czy Wnioskodawca dysponuje ekspertami merytorycznymi z dziedziny objętej wnioskiem, którzy mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze lub czy Wnioskodawca deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu.</p> <p>Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.</p>	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska	<p>Realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – programie ochrony gatunków; – planie ochrony; – planie zadań ochronnych. 	<p>3 p. – realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań określonych w formalnie przyjętym dokumencie (plan ochrony, plan zadań ochronnych, program ochrony gatunku);</p> <p>2 p. – realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań określonych w niezatwierdzonym dokumencie (projekt planu ochrony, planu zadań ochronnych, programu ochrony gatunku);</p> <p>0 p. – realizacja projektu dotyczy działań innych niż określone w formalnie przyjętym dokumencie/projekcie dokument (planu ochrony, planu zadań ochronnych, programu ochrony gatunku) lub dla obszaru objętego zakresem projektu nie istnieje ww. dokument lub jego projekt.</p>	5	15
2.	Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody	<p>Wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), których dotyczy planowany projekt.</p> <p>Zdiagnozowane potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.</p>	<p>4 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej, nie starszych niż 3 lata, gdy projekt dotyczy ochrony gatunku lub nie starszych niż 5 lat, gdy projekt dotyczy ochrony siedlisk;</p> <p>3 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub w oparciu o literaturę przedmiotu bazującą na badaniach starszych niż 3 lata w przypadku ochrony gatunku lub starszych niż 5 lat w przypadku ochrony siedliska;</p> <p>0 p. – projekt dotyczy ochrony przyrody, ale uzasadnienie potrzeby jego realizacji jest niekompletne lub uzasadnienie nie uwzględnia wyników</p>	5	20

			obserwacji terenowych (konieczność wdrożenia rekomendacji).		
3.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	<p>Zaplanowane działania są adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb (w tym np. warunków terenowych, potrzeb ochronnych gatunków, siedlisk lub ekosystemów).</p> <p>Zaplanowane w ramach projektu zadania oraz zastosowane metody są trafne i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów oraz opierają się na działaniach o potwierdzonej skuteczności.</p> <p>Jeśli w projekcie zaplanowano działania o charakterze inwestycyjnym, ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi, a także brany jest pod uwagę charakter planowanej inwestycji.</p> <p>W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych¹⁸.</p> <p>Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczone.</p>	<p>4 p. – całość zaplanowanych zadań jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, a proponowane metody są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) jest spójna z istniejącym zagospodarowaniem terenu, i wykorzystuje w maksymalnym stopniu materiały o charakterze naturalnym;</p> <p>3 p. – zaplanowane zadania są w pełni adekwatne do potrzeb i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów, ale proponowane metody nie są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie w pełni odpowiada istniejącym warunkom w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>2 p. – część zaplanowanych zadań i/lub metod nie jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie jest w pełni adekwatna do istniejących warunków w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>0 p. – całość zaplanowanych zadań jest nieadekwatna do potrzeb i/lub zaplanowane działania/metody są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	5	20
4.	Komplementarność podejmowanych działań	<p>Proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej, kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk). Pod uwagę brane są działania przeprowadzane przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile podtrzymują pożądane efekty dla ochrony przyrody.</p> <p>O przyznaniu punktów decyduje wysokość udziału</p>	<p>2 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat w przypadku ochrony gatunku lub w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony siedliska;</p> <p>1 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk;</p> <p>0 p. – $< 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w</p>	2	4

¹⁸ Materiały naturalne – materiały pozyskiwane ze źródeł naturalnych, których nie otrzymuje się w drodze syntezy chemicznej oraz innych złożonych procesów technologicznych.

		działań komplementarnych w kosztach projektu, pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności.	odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska.		
5.	Wykorzystanie w projekcie rozwiązań sprawdzonych w projektach wdrażanych w ramach instrumentu LIFE	Ocenie podlega czy proponowany projekt wykorzystuje rozwiązania o udowodnionej skuteczności zastosowane w ubiegłych latach w ramach projektów finansowanych z instrumentu LIFE.	Projekt wykorzystuje rozwiązania z projektów LIFE: 1 p. – tak; 0 p. – nie.	2	2
6.	Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE	Ocenie podlega czy proponowany projekt został uwzględniony w planie finansowym projektu zintegrowanego LIFE ¹⁹ .	Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE: 1 p. – tak; 0 p. – nie.	1	1
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan. Zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.	2 p.– zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka, wnioskodawca przedstawił kompletną listę i realistyczny harmonogram uzyskania wszystkich niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji; 1 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest realne, ale identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, lecz jest realne uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji); 0 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest nierealne, identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, nierealne jest uzyskanie	4	8

¹⁹ „Projekty zintegrowane” oznaczają projekty wdrażające na dużą skalę terytorialną, w szczególności w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym, krajowym lub międzynarodowym, strategię lub plany działań na rzecz środowiska i klimatu wymagane przez unijne przepisy prawne dotyczące środowiska lub klimatu, opracowane zgodnie z innymi aktami unijnymi lub opracowane przez organy państw członkowskich, przede wszystkim w obszarach dotyczących przyrody, w tym między innymi zarządzania siecią „Natura 2000”, wody, odpadów, powietrza, a także łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do nich, przy jednoczesnym zapewnieniu zaangażowania zainteresowanych stron, a także promowania skoordynowanego wykorzystania, przynajmniej jednego innego odpowiedniego unijnego, krajowego lub prywatnego źródła finansowania; (zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady UE nr 1293/2013 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007).

			wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (konieczność wdrożenia rekomendacji).		
8.	Znaczenie gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów	<p>Przeważająca część działań przewidzianych w projekcie ma na celu wsparcie gatunku, siedliska lub ekosystemu istotnego dla europejskich lub krajowych zasobów.</p> <p>Priorytetowe będą projekty dedykowane ochronie gatunków i siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, przygotowanych przez Polskę zgodnie z postanowieniami art. 17.1 Dyrektywy Siedliskowej, Polskiej Czerwonej Księgi Roślin i Zwierząt lub Czerwonych Listach gatunków.</p> <p>Jeżeli gatunek znajduje się zarówno w Raporcie, Czerwonej Księdze jak i Czerwonej Liście, punkty przyznawane są na podstawie oceny korzystniejszej.</p>	<p>4p. – gatunki wymienione w dyrektywie ptasiej (załącznik 1) oraz siedliska i gatunki wskazane jako priorytetowe w dyrektywie siedliskowej (lista gatunków i siedlisk o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty wynikająca z załączników, zał.: 1 i 2 z dyrektywy siedliskowej);</p> <p>3 p. – pozostałe gatunki lub siedliska (nie wskazane jako priorytetowe) wymienione w dyrektywie: siedliskowej (lista gatunków i siedlisk wynikająca z załączników do 1,2 i 4 z dyrektywy siedliskowej);</p> <p>2 p. – gatunki nie wymienione w dyrektywach: ptasiej i siedliskowej, ale wymienione w Czerwonej Księdze i/lub Czerwonej Liście;</p> <p>1 p. – gatunki nie wymienione w dyrektywach: ptasiej i siedliskowej oraz w Czerwonych Księgach i Listach, ale objęte prawną ochroną gatunkową w Polsce;</p> <p>0 p. – gatunki i siedliska nie wymienione w żadnym z powyższych dokumentów.</p>	3	12
9.	Pogorszenie się stanu zachowania gatunku lub siedliska	<p>Dodatkowe punkty otrzymuje projekt, który ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego w ciągu ostatnich sześciu 6 lat zaobserwowano pogorszenie stanu zachowania w skali kraju.</p> <p>Ocena stopnia pogorszenia się stanu zachowania gatunku lub siedliska prowadzona będzie na podstawie aktualnego raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska <i>Stan Środowiska w Polsce</i> lub opublikowanych w innej formie wyników monitoringu przyrodniczego prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, a w przypadku gatunków ptaków może być dodatkowo dokonana na podstawie <i>Czerwonej listy ptaków Europy</i>. W przypadku gatunku lub siedliska nie ujętego w ww. raportach ocena dokonywana będzie na podstawie dostępnych danych literaturowych (Wnioskodawca musi obowiązkowo wskazać źródło, na podstawie</p>	<p>1 p. – projekt ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego w ciągu ostatnich 6 lat zaobserwowano pogorszenie stanu zachowania;</p> <p>0 p. – projekt ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego nie wykazano w ciągu ostatnich 6 lat pogorszenia stanu zachowania.</p>	4	4

		którego wykazuje, że stan zachowania gatunku lub siedliska się pogorszył).			
10.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenie podlega, czy planowane koszty są racjonalne i adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenione zostanie czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku ich braku z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych.</p> <p>W przypadku działań standardowych, dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych (tj. m.in. zarządzanie, działania informacyjno-promocyjne, zakup sprzętu i wyposażenia), ocenie podlega również, czy projekt zapewnia optymalny stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do efektywnego wykorzystania środków UE.</p>	<p>3 p. – koszty działań standardowych (dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych) zostały oszacowane racjonalnie, w stosunku do więcej niż 80 % kosztów zadań przyrodniczych nie ma zastrzeżeń w kontekście spodziewanych korzyści i jednocześnie koszt projektu jest wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>2 p. – koszty działań standardowych budzą wątpliwości (konieczność udzielenia wyjaśnień lub wdrożenia rekomendacji) lub/i w stosunku do 20 % - 50 % kosztów zadań przyrodniczych istnieje konieczność uzasadnienia ich wysokości (konieczność wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – koszty planowanych działań w odniesieniu do powyżej 50 % wszystkich kosztów budzą wątpliwości (jest zbyt wysoki lub zbyt niski) w kontekście zaplanowanych celów (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	3	9
11.	Ponadregionalność projektu	<p>Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.</p>	<p>1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) <p>lub</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w 	1	1

			zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146); lub 3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej, lub 4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.		
12.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					98

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Wdrażanie działań o zasięgu ogólnokrajowym realizowanych na obszarach Natura 2000

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania, a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Konieczność realizacji projektu w świetle obowiązujących dokumentów strategicznych	Ocenie podlega zgodność projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF)</i> .	
13.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt ma zasięg ogólnokrajowy.	
14.	Zgodność projektu z dokumentami zarządczymi dla obszarów Natura 2000	Kryterium uznaje się za spełnione, jeśli zadania realizowane w ramach projektu dotyczą wdrożenia działań ochronnych określonych w przyjętych planach zadań ochronnych/planach ochrony/planach urządzania lasów dla obszarów Natura 2000.	
15.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu tj. czy Wnioskodawca dysponuje ekspertami merytorycznymi z dziedziny objętej wnioskiem, którzy mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze lub czy Wnioskodawca deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu. Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Max. Punktacja
1.	Powierzchnia siedlisk objętych projektem	Ocenie podlega wielkość powierzchni siedlisk, na których prowadzona jest czynna ochrona.	5 p. $\geq 20\,000$ ha; 3 p. $\geq 10\,000$ ha i $< 20\,000$ ha; 2 p. $\geq 5\,000$ ha i $< 10\,000$ ha; 1 p. $\geq 1\,000$ ha i $< 5\,000$ ha; 0 p. $< 1\,000$ ha.	3	15
2.	Ocena przyjętych rozwiązań pod kątem realizacji celów przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy zaplanowane działania w całości wynikają z ustanowionych dokumentów zarządczych oraz czy występują elementy nieprzewidziane w tych dokumentach. Ocenie podlega również czy zaplanowane działania są wystarczające, uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami ochronnymi gatunków, siedlisk lub ich ekosystemów i pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu.	5 p. – całość zaproponowanych działań lub środków jest uzasadniona i wystarczająca dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia; 3 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia ($<15\%$ odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 1 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia ($15\% - 30\%$ odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 0 p. – znaczna część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia ($>30\%$ odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego) i/lub zaplanowane działania są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	3	15
3.	Komplementarność podejmowanych działań	Proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej,	2 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat w przypadku ochrony gatunku lub w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony siedliska; 1 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań	2	4

		kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk). Pod uwagę brane są działania przeprowadzane przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile podtrzymują pożądane efekty dla ochrony przyrody. O przyznaniu punktów decyduje wysokość udziału działań komplementarnych w kosztach projektu, pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności.	komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk; 0 p. – < 50 % kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk.		
4.	Wykorzystanie w projekcie rozwiązań sprawdzonych w projektach wdrażanych w ramach instrumentu LIFE	Ocenie podlega czy proponowany projekt wykorzystuje rozwiązania o udowodnionej skuteczności zastosowane w ubiegłych latach w ramach projektów finansowanych z instrumentu LIFE.	Projekt wykorzystuje rozwiązania z projektów LIFE: 1 p. – tak; 0 p. – nie.	2	2
5.	Wykorzystywane materiały	Ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi. W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych ²⁰ . Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczalne.	4 p. – w ramach projektu materiały o charakterze naturalnym wykorzystywane są w stopniu maksymalnym (brak możliwości ich wykorzystania w większym stopniu); 2 p. – w ramach projektu przewidziano wykorzystanie materiałów naturalnych, jednakże istnieje możliwość ich wykorzystania w większym stopniu (możliwość wdrożenia rekomendacji); 0 p. – w ramach projektu nie przewidziano wykorzystania materiałów naturalnych, jednakże istnieje możliwość ich wykorzystania (możliwość wdrożenia rekomendacji).	1	4
6.	Projekt stanowi element planu finansowego projektu	Ocenie podlega czy proponowany projekt został uwzględniony w planie finansowym projektu zintegrowanego LIFE ²¹ .	Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE:	1	1

²⁰ Materiały naturalne – materiały pozyskiwane ze źródeł naturalnych, których nie otrzymuje się w drodze syntezy chemicznej oraz innych złożonych procesów technologicznych.

²¹ „Projekty zintegrowane” oznaczają projekty wdrażające na dużą skalę terytorialną, w szczególności w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym, krajowym lub międzynarodowym, strategie lub plany działań na rzecz środowiska i klimatu wymagane przez unijne przepisy prawne dotyczące środowiska lub klimatu, opracowane zgodnie z innymi aktami unijnymi lub opracowane przez organy państw członkowskich, przede wszystkim w obszarach dotyczących przyrody, w tym między innymi zarządzania siecią „Natura 2000”, wody, odpadów, powietrza, a także łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do nich, przy jednoczesnym zapewnieniu zaangażowania zainteresowanych stron, a także promowania skoordynowanego wykorzystania, przynajmniej jednego innego odpowiedniego unijnego, krajowego lub prywatnego źródła finansowania; (zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady UE nr 1293/2013 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007).

	zintegrowanego LIFE		1 p. – tak; 0 p. – nie.		
7.	Ocena ryzyk	Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji ryzyk projektu oraz trafności działań ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w <i>Planie realizacji projektu</i> . Ocenione zostanie czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.	<p>5 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania;</p> <p>3 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu dostatecznym, jednakże rozwiązania nie są optymalne (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>	3	15
8.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku braku takowych z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych stanowiących podstawę do określenia kosztów przeciętnych.	<p>7 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest niski (od 60 % do 80 % kosztów przeciętnych) w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych i jednocześnie wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>5 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest przeciętny w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (powyżej 80 % do 120 % kosztów przeciętnych);</p> <p>3 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) lecz uzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych;</p>	4	28

		Ocenić zostanie czy planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów. Ocenić podlega również czy projekt zapewnia lepszy stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do lepszego wykorzystania środków UE.	ALBO koszt uzyskania planowanego celu projektu jest zbyt niski (poniżej 60 % kosztów przeciętnych) i obciążony ryzykiem nieosiągnięcia planowanych korzyści środowiskowych; 0 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) i nieuzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (konieczność wdrożenia rekomendacji i obniżenia kosztów jednostkowych projektu).		
9.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR; 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					86

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenić podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Wdrażanie kompleksowych koncepcji czynnej ochrony oraz zmniejszenia presji na gatunki i siedliska na kluczowych obszarach przyrodniczych o randze międzynarodowej

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Rozwój zielonej infrastruktury

Podtyp projektu: Zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych o zasięgu lokalnym i regionalnym mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność wykonania Planu realizacji projektu	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie Planu realizacji projektu z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie, a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt ²²	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego dyrektora ochrony środowiska lub rady naukowej parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych. Opinia powinna odnosić się do kwestii zgodności projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF), Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020 oraz wskazywać na brak sprzeczności z zatwierdzonymi planami ochrony bądź planami zadań ochronnych obszarów chronionych lub programami ochrony gatunku lub siedliska.	
13.	Projekt mający na celu zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych o zasięgu lokalnym i regionalnym mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu	Projekt dotyczy działań mających na celu utworzenie, zachowanie lub udrożnienie korytarzy ekologicznych o zasięgu lokalnym i regionalnym, które zapewniają połączenia pomiędzy cennymi obszarami przyrodniczymi Polski i umożliwią migrację gatunków, zostało wskazane źródło klasyfikujące obszar realizacji projektu jako korytarz ekologiczny i wykazano konkretne potrzeby w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu.	

²² Ocena dokonywana jest w oparciu o dodatkowy formularz wypełniany przez służby ochrony przyrody. Wzór formularza stanowi załącznik do regulaminu konkursu.

14.	Aktualność danych empirycznych wykorzystanych do uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy wykorzystane do uzasadnienia realizacji projektu dane empiryczne (pozyskane w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej) są aktualne tj. nie starsze niż 15 lat.	
15.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu tj. czy Wnioskodawca dysponuje ekspertami merytorycznymi z dziedziny objętej wnioskiem, którzy mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze lub czy Wnioskodawca deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu. Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Max. punktacja
1.	Znaczenie korytarza ekologicznego	Ocenie podlega czy korytarz ekologiczny, którego dotyczą działania projektu, ma znaczenie regionalne lub lokalne, umożliwiając utrzymanie ciągłości, w tym migrację osobników gatunków chronionych, między cennymi przyrodniczo obszarami Polski. Wnioskodawca musi obowiązkowo wskazać źródło klasyfikujące obszar realizacji projektu jako właściwy korytarz ekologiczny.	2 p. – korytarz o znaczeniu regionalnym; 1 p. – korytarz o znaczeniu lokalnym; 0 p. – nie jest możliwe określenie statusu korytarza lub nie zostało wskazane źródło klasyfikujące korytarz ekologiczny.	2	4
2.	Wpływ projektu na łączność istniejących korytarzy ekologicznych	Ocenie podlega wpływ projektu na wzmocnienie funkcji kluczowych korytarzy ekologicznych. Za główne korytarze ekologiczne przyjmuje się korytarze ²³ , których rolą jest zachowanie łączności siedlisk w skali międzynarodowej tj.: <ul style="list-style-type: none">• Korytarz Północny (KPn);• Korytarz Północno-Centralny (KPnC);• Korytarz Południowo-Centralny (KPdC);	4 p. – projekt służy ochronie lub udrożnieniu korytarza/korytarzy głównych; 2 p. – projekt służy ochronie lub udrożnieniu korytarza/korytarzy innych niż ww. korytarze główne, których przebieg i funkcje zostały wskazane w innym opracowaniu dotyczącym korytarzy ekologicznych w Polsce; 0 p. – projekt służy ochronie lub udrożnieniu korytarza/korytarzy jednak nie zostało wskazane z jakiego opracowania dotyczącego korytarzy ekologicznych w Polsce	2	8

²³ Zgodnie z opracowaniem pt.: *Projekt korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000* autorstwa zespołu pod kierunkiem prof. W. Jędrzejewskiego (2005, Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża).

		<ul style="list-style-type: none"> • Korytarz Zachodni (KZ); • Korytarz Wschodni (KW); • Korytarz Południowy (KPd); • Korytarz Karpacki (KK). 	wynika ich przebieg i funkcje.		
3.	Wpływ projektu na łączność obszarów Natura 2000	Ocenić podlega czy projekt pozwoli na poprawę łączności między obszarami Natura 2000.	<p>Projekt pozwoli na poprawę łączności między obszarami Natura 2000:</p> <p>1 p. – tak;</p> <p>0 p. – nie.</p>	2	2
4.	Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody	<p>Wnioskodawca przedstawił konkretne potrzeby dotyczące zwiększenia, utrzymania drożności, odtworzenia lub zachowania właściwego stanu korytarzy ekologicznych, których dotyczy planowany projekt.</p> <p>Zdiagnozowane potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.</p>	<p>4 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej, nie starszych niż 5 lat;</p> <p>3 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub w oparciu o literaturę przedmiotu bazującą na badaniach starszych niż 5 lat;</p> <p>0 p. – projekt dotyczy ochrony przyrody, ale uzasadnienie potrzeby jego realizacji jest niekompletne lub uzasadnienie nie uwzględnia wyników obserwacji terenowych (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	5	20
5.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	<p>Zaplanowane działania są adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb (w tym np. warunków terenowych, potrzeb ochronnych gatunków, siedlisk lub ekosystemów).</p> <p>Zaplanowane w ramach projektu działania oraz zastosowane metody są trafne i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>Jeśli w projekcie zaplanowano działania o charakterze inwestycyjnym ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem</p>	<p>4 p. – całość zaplanowanych zadań jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, a proponowane metody są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) jest spójna z istniejącym zagospodarowaniem terenu, i wykorzystuje w maksymalnym stopniu materiały o charakterze naturalnym;</p> <p>3 p. – zaplanowane zadania są w pełni adekwatne do potrzeb i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów, ale proponowane metody nie są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie w pełni odpowiada istniejącym warunkom w terenie, istnieje</p>	5	20

		<p>zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi, a także wpływu zastosowanych materiałów na środowisko oraz osiągnięcia zaplanowanego efektu.</p> <p>W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych²⁴. Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczone.</p>	<p>możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>2 p. – część zaplanowanych zadań i/lub metod nie jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie jest w pełni adekwatna do istniejących warunków w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>0 p. – całość zaplanowanych zadań jest nieadekwatna do potrzeb i/lub zaplanowane działania/metody są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>		
6.	Komplementarność podejmowanych działań	<p>Proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej, kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk). Pod uwagę brane są działania przeprowadzane przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile podtrzymują pożądane efekty dla ochrony przyrody.</p> <p>O przyznaniu punktów decyduje wysokość udziału działań komplementarnych w kosztach projektu, pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności.</p>	<p>2 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat w przypadku ochrony gatunku lub w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony siedliska;</p> <p>1 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk;</p> <p>0 p. – $< 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska.</p>	2	4
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	<p>Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, projekt opiera się na działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Wnioskodawca opisał, jakie są warunki osiągnięcia i utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan.</p>	<p>2 p. – zaplanowane efekty ekologiczne zostały określone, są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka, wnioskodawca przedstawił kompletną listę i realistyczny harmonogram uzyskania wszystkich niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji;</p> <p>1 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest realne, ale identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby</p>	3	6

²⁴ Materiały naturalne – materiały pozyskiwane ze źródeł naturalnych, których nie otrzymuje się w drodze syntezy chemicznej oraz innych złożonych procesów technologicznych.

			<p>minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, lecz jest realne uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p.– osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest nierealne, efekty nie zostały określone, identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, nierealne jest uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>		
8.	Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	<p>Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji najbardziej prawdopodobnych zagrożeń dla realizacji projektu oraz adekwatności sposobów minimalizacji ryzyka ich wystąpienia ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w Planie realizacji projektu.</p> <p>W ocenie kryterium zostanie w szczególności wzięta pod uwagę kwestia potencjalnej kolizji korytarzy ekologicznych z istniejącą lub planowaną infrastrukturą (w tym infrastrukturą transportową) i brak sprzeczności z uchwalonymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz status własności gruntu, na którym realizowany będzie projekt.</p>	<p>2 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania. Jednocześnie projekt nie jest sprzeczny z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji). Jednocześnie projekt nie jest sprzeczny z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;</p> <p>ALBO</p> <p>czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania. Brakuje jednak informacji nt. braku sprzeczności z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania</p>	2	4

			<p>przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt. Jednocześnie brakuje informacji nt. braku sprzeczności z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>		
9.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenie podlega, czy planowane koszty są racjonalne i adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenione zostanie czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku ich braku z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych.</p> <p>W przypadku działań standardowych, dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych (tj. m.in. zarządzanie, działania informacyjno-promocyjne, zakup sprzętu i wyposażenia), ocenie podlega również, czy projekt zapewnia optymalny stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do efektywnego wykorzystania środków UE.</p>	<p>3 p. – koszty działań standardowych (dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych) zostały oszacowane racjonalnie, w stosunku do więcej niż 80 % kosztów zadań przyrodniczych nie ma zastrzeżeń w kontekście spodziewanych korzyści i jednocześnie koszt projektu jest wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>2 p. – koszty działań standardowych budzą wątpliwości (konieczność udzielenia wyjaśnień lub wdrożenia rekomendacji) lub/i w stosunku do 20 % – 50 % kosztów zadań przyrodniczych istnieje konieczność uzasadnienia ich wysokości (konieczność wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – koszty planowanych działań w odniesieniu do powyżej 50 % wszystkich kosztów budzą wątpliwości (jest zbyt wysoki lub zbyt niski) w kontekście zaplanowanych celów (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	3	9
10.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających	1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:	1	1

		poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	<p>1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020, Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030)</p> <p>lub</p> <p>2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146);</p> <p>lub</p> <p>3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.</p>		
11.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					80

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Zapewnienie ochrony i drożności sieci lądowych korytarzy ekologicznych o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Opracowanie instrumentów planistycznych dla Natury 2000

Podtyp projektu: Plany ochrony

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie, a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Konieczność realizacji projektu w świetle obowiązujących dokumentów strategicznych	Ocenie podlega zgodność projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF)</i> oraz art. 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ²⁵ .	

²⁵ Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm.

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	Max. PUNKTACJA
1	Ocena przyjętych rozwiązań pod kątem realizacji celów przedsięwzięcia	<p>Ocenie podlega czy zaplanowane działania pozwolą na przygotowanie dokumentów planistycznych wypełniających wymogi z art. 29 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.</p> <p>Oceniane jest czy zaplanowane działania i sposoby ich realizacji są trafne i adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb, w szczególności wymogów w/w ustawy i pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu.</p> <p>Ocena odnosi się również do prawidłowości zaplanowanych działań konsultacyjnych ujętych w programie konsultacji społecznych wskazanym w Planie realizacji projektu.</p>	<p>5 p. – całość zaproponowanych działań lub środków jest uzasadniona i wystarczająca dla osiągnięcia celów projektu;</p> <p>3 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (<15 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (15 % - 30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – znaczna część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (>30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego) i/lub zaplanowane działania są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).</p>	4	20
2	Ciągłość i spójność podejmowanych działań	<p>Ocenie podlega czy proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego przedmiotu ochrony (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej, kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk), odnosi się do dotychczasowej dokumentacji bądź wyników inwentaryzacji dotyczących tego obszaru.</p>	<p>5 p. – działania zaplanowane w projekcie są kontynuacją lub uzupełnieniem wcześniej i/lub aktualnie realizowanych działań;</p> <p>3 p. – działania zaplanowane w projekcie nie są powiązane z wcześniej realizowanymi działaniami dotyczącymi przedmiotów ochrony podejmowanymi na obszarze realizacji projektu;</p> <p>0 p. – działania zaplanowane w projekcie dublują zakres wykonanych lub aktualnie prowadzonych działań (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).</p>	2	10
3	Ocena ryzyk	<p>Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji ryzyk projektu oraz trafności działań ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w <i>Planie</i></p>	<p>5 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania;</p>	3	15

		<p><i>realizacji projektu.</i></p> <p>Ocenione zostanie czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.</p> <p>Ocenione zostanie również czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne konflikty interesów oraz czy zaplanował odpowiednie działania minimalizujące.</p>	<p>3 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu dostatecznym, jednakże rozwiązania nie są optymalne (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>		
4	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	<p>Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu. Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.</p> <p>Doświadczenie powinno odnosić się do zrealizowanych (ustanowionych) planów ochrony. Podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego.</p>	<p>5 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, zakończył pozytywnie realizację co najmniej jednego dokumentu planistycznego (dokument został ustanowiony).</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Co najmniej jeden członek zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze;</p> <p>3 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji żadnego dokumentu planistycznego (żaden dokument nie został ustanowiony) .</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Co najmniej jeden członek zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o tym samym charakterze;</p> <p>1 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji żadnego dokumentu planistycznego (żaden dokument nie został ustanowiony).</p> <p>Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Żaden członek</p>	2	10

			zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji przedsięwzięć o tym samym charakterze. Wnioskodawca przed rozpoczęciem realizacji projektu deklaruje zatrudnienie eksperta merytorycznego z dziedziny objętej wnioskiem.		
5	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku braku takowych z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych stanowiących podstawę do określenia kosztów przeciętnych.</p> <p>Ocenione zostanie czy planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenie podlega również czy projekt zapewnia lepszy stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do lepszego wykorzystania środków UE.</p>	<p>7 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest niski (od 60 % do 80 % kosztów przeciętnych) w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych i jednocześnie wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>5 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest przeciętny w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (powyżej 80 % do 120 % kosztów przeciętnych);</p> <p>3 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) lecz uzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych</p> <p>ALBO</p> <p>koszt uzyskania planowanego celu projektu jest zbyt niski (poniżej 60 % kosztów przeciętnych) i obciążony ryzykiem nieosiągnięcia planowanych korzyści środowiskowych;</p> <p>1 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) i nieuzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (konieczność wdrożenia rekomendacji i obniżenia kosztów jednostkowych projektu).</p>	4	28
6	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	<p>1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020, Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) <p>lub</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. 	1	1

			<p>Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146);</p> <p>lub</p> <p>3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.</p>		
7	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE RMB</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					86

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu:

- Opracowanie planów zadań ochronnych
- Opracowanie założeń planistycznych do planów urządzania lasów²⁶

Tryb wyboru: pozakonkursowyProjekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe wybrane kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

Nr	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Konieczność realizacji projektu w świetle obowiązujących dokumentów strategicznych	Ocenie podlega zgodność projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF)</i> , oraz art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ²⁷ .	
13.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt ma zasięg ogólnokrajowy.	
14.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt ²⁸	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.	

²⁶ Wyłącznie w zakresie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części pokrywającego się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa. Przedmiotem finansowania będzie zakres tożsamy z zakresem planów zadań ochronnych, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

²⁷ Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm.

²⁸ Ocena dokonywana jest w oparciu o dodatkowy formularz wypełniany przez służby ochrony przyrody. Kryterium dotyczy wyłącznie podtypu projektu: *Opracowanie założeń planistycznych do planów urządzania lasów*.

Kryteria merytoryczne I stopnia

Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Max. Punktacja
1	Liczba dokumentów planistycznych przygotowanych w ramach projektu	Ocenie podlega liczba projektów dokumentów planistycznych zgodnych z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, które powstaną w ramach projektu.	5 p. ≥ 300 ; 3 p. ≥ 100 i < 300 ; 1 p. < 100 .	3	15
2	Ocena przyjętych rozwiązań pod kątem realizacji celów przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy zaplanowane działania pozwolą na przygotowanie dokumentów planistycznych wypełniających wymogi z art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Oceniane jest czy zaplanowane działania i sposoby ich realizacji są trafne i adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb, w szczególności wymogów w/w ustawy i pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu. Ocena odnosi się również do prawidłowości zaplanowanych działań konsultacyjnych ujętych w programie konsultacji społecznych wskazanym w <i>Planie realizacji projektu</i> .	5 p. – całość zaproponowanych działań lub środków jest uzasadniona i wystarczająca dla osiągnięcia celów projektu; 3 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (<15 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 1p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (15 % - 30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 0 p. – znaczna część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektów (>30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego) i/lub zaplanowane działania są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji).	4	20
3	Ciągłość i spójność podejmowanych działań	Ocenie podlega czy proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego przedmiotu ochrony, odnosi się do dotychczasowej dokumentacji bądź wyników inwentaryzacji dotyczących tego obszaru.	5 p. – działania zaplanowane w projekcie są kontynuacją lub uzupełnieniem wcześniej i/lub aktualnie realizowanych działań; 3 p. – działania zaplanowane w projekcie nie są powiązane z wcześniej realizowanymi działaniami dotyczącymi ochrony gatunków i/lub siedlisk podejmowanymi na obszarze realizacji projektu; 0 p. – działania zaplanowane w projekcie dublują zakres wykonanych lub aktualnie prowadzonych działań (konieczność wdrożenia rekomendacji – usunięcie wskazanych działań).	2	10
4	Ocena ryzyk	Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji	5 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem	3	15

		<p>ryzyk projektu oraz trafności działań ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w <i>Planie realizacji projektu</i>.</p> <p>Ocenione zostanie czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.</p> <p>Ocenione zostanie również czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne konflikty interesów oraz czy zaplanował odpowiednie działania minimalizujące.</p>	<p>wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania;</p> <p>3 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu dostatecznym, jednakże rozwiązania nie są optymalne (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>		
5	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	<p>Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu i jego trwałość instytucjonalna - ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.</p> <p>Podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego oraz przedstawił schemat zarządzania / koordynacji projektem zapewniający sprawną realizację projektu i osiągnięcie jego celów.</p>	<p>5 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, zakończył pozytywnie realizację co najmniej jednego dokumentu planistycznego (dokument został ustanowiony).</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Co najmniej jeden członek zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze;</p> <p>3 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji żadnego dokumentu planistycznego (żaden dokument nie został ustanowiony) .</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Co najmniej jeden członek zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o tym samym charakterze;</p> <p>1 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji żadnego dokumentu planistycznego (żaden dokument nie został ustanowiony).</p> <p>Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie co najmniej jednym</p>	2	10

			ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Żaden członek zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji przedsięwzięć o tym samym charakterze. Wnioskodawca przed rozpoczęciem realizacji projektu deklaruje zatrudnienie eksperta merytorycznego z dziedziny objętej wnioskiem.		
6	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku braku takowych z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych stanowiących podstawę do określenia kosztów przeciętnych.</p> <p>Ocenione zostanie czy planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenie podlega również czy projekt zapewnia lepszy stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do lepszego wykorzystania środków UE.</p>	<p>7 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest niski (od 60 % do 80 % kosztów przeciętnych) w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych i jednocześnie wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>5p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest przeciętny w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (powyżej 80 % do 120 % kosztów przeciętnych);</p> <p>3 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) lecz uzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych</p> <p>ALBO</p> <p>koszt uzyskania planowanego celu projektu jest zbyt niski (poniżej 60 % kosztów przeciętnych) i obciążony ryzykiem nieosiągnięcia planowanych korzyści środowiskowych;</p> <p>1p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) i nieuzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (konieczność wdrożenia rekomendacji i obniżenia kosztów jednostkowych projektu);</p>	7	28
7	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					100

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Typ projektu: Wsparcie procesu wdrażania instrumentów zarządczych w ochronie przyrody

Podtyp projektu: Opracowanie zasad kontroli i zwalczania w środowisku przyrodniczym gatunków obcych

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Konieczność realizacji projektu w świetle obowiązujących dokumentów strategicznych	Ocenie podlega zgodność projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem , <i>Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (działanie 13: Przywrócenie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków, zadanie 6) oraz z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych.</i>	
13.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt ma zasięg ogólnokrajowy.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Ocena przyjętych rozwiązań pod kątem realizacji celów przedsięwzięcia	<p>Ocenie podlega czy zaplanowane działania i sposoby ich realizacji są trafne i adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb oraz niezbędne z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów projektu.</p> <p>Ocenie podlega również czy zaplanowane działania są wystarczające i pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu.</p>	<p>5 p. – całość zaproponowanych działań lub środków jest uzasadniona i wystarczająca dla osiągnięcia celów projektu;</p> <p>3 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (<15 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektu (15 % – 30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – znaczna część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celów projektów (>30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego) i/lub zaplanowane działania są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań).</p>	4	20
2.	Ciągłość i spójność podejmowanych działań	Ocenie podlega czy proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru lub gatunku inwazyjnego (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się) oraz odnosi się do dotychczasowej dokumentacji bądź wyników inwentaryzacji dotyczących tego obszaru.	<p>5 p. – działania zaplanowane w projekcie w pełni wykorzystują dotychczas zgromadzone dane i są kontynuacją lub uzupełnieniem wcześniej i/lub aktualnie realizowanych działań;</p> <p>3 p. – działania zaplanowane w projekcie częściowo wykorzystują dotychczas zgromadzone dane, zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – działania zaplanowane w projekcie dublują zakres wykonanych lub aktualnie prowadzonych działań (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	2	10
3.	Ocena ryzyk	Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji ryzyk	5 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz	3	15

		<p>projektu oraz trafności działań ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w <i>Planie realizacji projektu</i>.</p> <p>Ocenione zostanie czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.</p>	<p>prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania;</p> <p>3 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu dostatecznym, jednakże rozwiązania nie są optymalne (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>		
4.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	<p>Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu - ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.</p> <p>Oceniane jest czy podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego.</p>	<p>5 p. – Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie wystarczającą liczbą ekspertów merytorycznych z dziedziny objętej wnioskiem. Członków zespołu realizacyjnego mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze;</p> <p>3 p. – Wnioskodawca dysponuje niewystarczającą liczbą ekspertów merytorycznych z dziedziny objętej wnioskiem, jednak deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu. Członkowie zespołu realizacyjnego mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze;</p> <p>1 p. – Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie żadnym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem, ale deklaruje iż zostanie zatrudniony przed rozpoczęciem realizacji projektu. Żaden członek zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji przedsięwzięć o tym samym charakterze.</p>	2	10

5.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku braku takowych z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych stanowiących podstawę do określenia kosztów przeciętnych.</p> <p>Ocenione zostanie czy planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenie podlega również czy projekt zapewnia lepszy stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do lepszego wykorzystania środków UE.</p>	<p>7 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest niski (od 60 % do 80 % kosztów przeciętnych) w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych i jednocześnie wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>5 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest przeciętny w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (powyżej 80 % do 120 % kosztów przeciętnych);</p> <p>3 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) lecz uzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych;</p> <p>ALBO</p> <p>koszt uzyskania planowanego celu projektu jest zbyt niski (poniżej 60 % kosztów przeciętnych) i obciążony ryzykiem nieosiągnięcia planowanych korzyści środowiskowych;</p> <p>1 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) i nieuzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych konieczność wdrożenia rekomendacji i obniżenia kosztów jednostkowych projektu).</p>	4	28
6.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					85

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Wykonywanie wielkoobszarowych inwentaryzacji cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz stworzenie krajowego banku danych o zasobach przyrodniczych

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Konieczność realizacji projektu w świetle obowiązujących dokumentów strategicznych	Ocenie podlega zgodność projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF), Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (BEIŚ), (cel 1.3 Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna; Plan działań strategii BEIŚ, działanie 11. Inwentaryzacja oraz stworzenie spójnego systemu informacji opartego o technologie informatyczne o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych kraju wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego) oraz Strategii UE dotyczącej ochrony różnorodności biologicznej w okresie do 2020 r. (Cel 2. Utrzymanie i odbudowa ekosystemów i ich usług, Działanie 5: Poprawa wiedzy na temat ekosystemów i ich usług w UE oraz Cel 1. Ochrona i przywrócenie stanu przyrody, Działanie 1: Dokończenie tworzenia sieci „Natura 2000” i zapewnienie dobrego zarządzania, Działanie 4: Poprawa i usprawnienie monitorowania i sprawozdawczości.</i>	

13.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt ma zasięg ogólnokrajowy.	
-----	-----------------	---	--

Kryteria merytoryczne I stopnia

Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Max. Punktacja
1.	Ocena przyjętych rozwiązań pod kątem realizacji celów przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy zaplanowane działania i sposoby ich realizacji są trafne i adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb oraz niezbędne z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów projektu. Ocenie podlega również czy zaplanowane działania są wystarczające i pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu.	5 p. – całość zaproponowanych działań lub środków jest uzasadniona i wystarczająca dla osiągnięcia celu projektu; 3 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celu projektu, zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 0 p. – znaczna część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia celu projektu i/lub zaplanowane działania są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji).	4	20
2.	Ciągłość i spójność podejmowanych działań	Ocenie podlega czy proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego gatunku, siedliska, (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się) oraz odnosi się do dotychczasowej dokumentacji bądź wyników inwentaryzacji dotyczących tego obszaru.	5 p. – działania zaplanowane w projekcie w pełni wykorzystują dotychczas zgromadzone dane i są kontynuacją lub uzupełnieniem wcześniej i/lub aktualnie realizowanych działań; 3 p. – działania zaplanowane w projekcie częściowo wykorzystują dotychczas zgromadzone dane, zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 0 p. – działania zaplanowane w projekcie dublują zakres wykonanych lub aktualnie prowadzonych działań (konieczność wdrożenia rekomendacji).	2	10
3.	Realność osiągnięcia oczekiwanych celów projektu	Ocenie podlega czy zaplanowane cele projektu są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania.	5 p. – Wnioskodawca posiada wszystkie niezbędne dla realizacji projektu metodyki oraz koncepcję systemu informatycznego (o ile dotyczy). Realne jest osiągnięcie celów projektu oraz utrzymanie trwałości rzeczowej i ekologicznej, realistyczny harmonogram wdrażania; 3 p. – Wnioskodawca nie posiada wszystkich metodyk niezbędnych dla realizacji projektu, jednak przedstawił realistyczny harmonogram ich wykonania. Wnioskodawca posiada koncepcję systemu informatycznego (o ile dotyczy). Realne jest osiągnięcie celów projektu oraz utrzymanie trwałości rzeczowej i ekologicznej,	3	15

			realistyczny harmonogram wdrażania; 0 p. – Wnioskodawca nie posiada wszystkich metodyk oraz koncepcji sytemu informatycznego (o ile dotyczy) niezbędnych dla realizacji przedsięwzięcia oraz nie przedstawił realistycznego harmonogramu ich wykonania (konieczność wdrożenia rekomendacji).		
4.	Ocena ryzyk	<p>Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji ryzyk projektu oraz trafności działań ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w <i>Planie realizacji projektu</i>.</p> <p>Ocenione zostanie czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.</p>	<p>5 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania;</p> <p>3 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu dostatecznym, jednakże rozwiązania nie są optymalne (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>	3	15
5.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	<p>Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu- ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.</p> <p>Ocenie podlega czy podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego.</p>	<p>5 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, zakończył pozytywnie realizację co najmniej 2 przedsięwzięć o tematyce zbliżonej oraz koszty całkowitym.</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie wystarczającą liczbą ekspertów merytorycznych z dziedziny objętej wnioskiem. Członkowie zespołu realizacyjnego mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze.</p> <p>3 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku zakończył pozytywnie realizację co najmniej 1 przedsięwzięcia o tematyce zbliżonej.</p> <p>Wnioskodawca dysponuje niewystarczającą liczbą ekspertów merytorycznych z dziedziny objętej wnioskiem jednak deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed</p>	2	10

			<p>rozpoczęciem realizacji projektu. Członkowie zespołu realizacyjnego mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze.</p> <p>1 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku nie zakończył pozytywnie realizacji żadnego projektu o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia.</p> <p>Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie żadnym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem, ale deklaruje iż zostanie zatrudniony przed rozpoczęciem realizacji projektu. Żaden członek zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji przedsięwzięć o tym samym charakterze.</p>		
6.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku braku takowych z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych stanowiących podstawę do określenia kosztów przeciętnych.</p> <p>Ocenić zostanie czy planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenie podlega również czy projekt zapewnia lepszy stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do lepszego wykorzystania środków UE.</p>	<p>7 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest niski (od 60 % do 80 % kosztów przeciętnych) w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych i jednocześnie wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>5 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest przeciętny w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (powyżej 80 % do 120 % kosztów przeciętnych);</p> <p>3 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) lecz uzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych;</p> <p>ALBO</p> <p>koszt uzyskania planowanego celu projektu jest zbyt niski (poniżej 60 % kosztów przeciętnych) i obciążony ryzykiem nieosiągnięcia planowanych korzyści środowiskowych;</p> <p>1 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) i nieuzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych konieczność wdrożenia rekomendacji i obniżenia kosztów jednostkowych projektu).</p>	4	28
7.	Wykorzystanie innowacyjnych metod i technologii	Ocenie podlega czy w projekcie przewidziano zastosowanie innowacyjnych technologii np. Geograficznych systemów informacyjnych (GIS) lub innych technik teledetekcyjnych, nowoczesnych narzędzi informatycznych do tworzenia i zarządzania	<p>3 p. – w projekcie wykorzystane zostaną innowacyjne technologie dotychczas nie stosowane w innych przedsięwzięciach realizowanych w kraju i zagranicą;</p> <p>2 p. – w projekcie wykorzystane zostaną technologie po raz pierwszy zastosowane w Polsce;</p> <p>1 p. – w projekcie wykorzystane zostaną nowe technologie pozytywnie</p>	1	3

		bazą danych.	zweryfikowane w innych projektach realizowanych w Polsce jednak nie wprowadzone do powszechnego stosowania.		
8.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR; 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					103

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Rozwój i integracja systemów monitoringu przyrodniczego

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Zgodność projektu z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska	Zgodność projektów dotycząca realizacji zobowiązań w zakresie badań i oceny monitoringu przyrodniczego wynikających z przepisów prawa.	

12.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt ma zasięg ogólnokrajowy.	
13.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
14.	Przygotowanie projektu do realizacji	Wybór projektów dokonywany będzie na podstawie oceny gotowości projektu do realizacji ²⁹ . Wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości kontraktów: min. 40%.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Wsparcie realizacji obowiązków Polski w zakresie monitoringu i oceny stanu przyrody, w tym obowiązków sprawozdawczych	<p>Projekty, których realizacja ma istotne znaczenie dla wykonania obowiązków Rządu RP wynikających z przepisów międzynarodowych, UE i krajowych dotyczących monitoringu i oceny stanu przyrody.</p> <p>Przy ocenie bierze się pod uwagę, czy zaproponowany monitoring wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przepisów unijnych tj. art. 11 Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywy Siedliskowej) ; • przepisów międzynarodowych tj. art. 7 Konwencji o różnorodności biologicznej, Konwencji o ochronie dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska), Konwencji o ochronie 	<p>4 p. – realizacja projektu bezpośrednio wpływa na wypełnienie obowiązków Polski w zakresie monitoringu przyrodniczego wynikającego z co najmniej 4 aktów prawnych;</p> <p>3 p. – realizacja projektu bezpośrednio wpływa na wypełnienie obowiązków Polski w zakresie monitoringu przyrodniczego wynikającego z 2-3 aktów prawnych;</p> <p>1 p. – realizacja projektu bezpośrednio wpływa na wypełnienie obowiązków Polski w zakresie monitoringu przyrodniczego wynikającego z 1 aktu prawnego.</p>	5	20

²⁹ Ocena na podstawie oświadczenia Beneficjenta o stanie dokumentacji wraz z jego zobowiązaniem, że może ją okazać komisji oceniającej projekt i zachowa tę dokumentację do kontroli również w okresie trwałości projektu.

		<p>wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska);</p> <ul style="list-style-type: none"> • przepisów krajowych tj. art. 112 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody³⁰. 			
2.	Zapewnienie trwałości wykorzystania wyników projektu	<p>Beneficjent powinien dysponować doświadczeniem w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska, jak również powinien zapewnić sprawny system funkcjonowania wyników projektu po jego zakończeniu, w tym również rozpowszechnienie wyników monitoringu i wykorzystanie tych wyników na potrzeby zarządzania środowiskiem przez organy administracji.</p>	<p>4 p. – realizacja ustawowych zadań z zakresu monitoringu środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;</p> <p>3 p. – co najmniej 10 letnie doświadczenie Instytucji w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska oraz zapewnienie trwałego systemu funkcjonowania wyników projektu poprzez współpracę z administracją publiczną w realizacji jej zadań;</p> <p>2 p. – doświadczenie do 5 lat w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska oraz zapewnienie trwałego systemu funkcjonowania wyników projektu poprzez współpracę z administracją publiczną w realizacji jej zadań;</p> <p>1 p. – brak doświadczenia w realizacji zadań z zakresu monitoringu środowiska, ale zapewniony trwały system funkcjonowania wyników projektu poprzez współpracę z administracją publiczną w realizacji jej zadań.</p>	2	8
3.	Realność osiągnięcia oczekiwanych celów projektu	<p>Ocenie podlega czy zaplanowane cele projektu są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania.</p>	<p>5 p. – Wnioskodawca posiada wszystkie, niezbędne dla realizacji projektu metodyki; realne jest osiągnięcie celów projektu oraz utrzymanie trwałości rzeczowej i ekologicznej, realistyczny harmonogram wdrażania;</p> <p>3 p. – Wnioskodawca nie posiada części metodyk niezbędnych dla realizacji projektu, jednak przedstawił realistyczny harmonogram ich wykonania. Realne jest osiągnięcie celów projektu oraz utrzymanie trwałości rzeczowej i ekologicznej, realistyczny harmonogram wdrażania;</p> <p>1 p. – Wnioskodawca nie posiada żadnych metodyk niezbędnych dla realizacji projektu, jednak przedstawił realistyczny harmonogram ich wykonania. Realne jest osiągnięcie celów projektu oraz utrzymanie trwałości rzeczowej i ekologicznej, realistyczny harmonogram wdrażania;</p> <p>0 p. – Wnioskodawca nie posiada wszystkich metodyk niezbędnych dla realizacji przedsięwzięcia oraz nie przedstawił realistycznego harmonogramu ich wykonania (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz przedstawienia</p>	3	15

³⁰ Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 ze zm.

			realistycznego harmonogramu wykonania metodyk).		
4.	Ocena ryzyk	<p>Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji ryzyk projektu oraz trafności działań ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w <i>Planie realizacji projektu</i>.</p> <p>Ocenione zostanie czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.</p>	<p>5 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania;</p> <p>3 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu dostatecznym, jednakże rozwiązania nie są optymalne (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>	3	15
5.	Ciągłość i spójność podejmowanych działań	Ocenie podlega czy proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego gatunku (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się) oraz odnosi się do dotychczasowej dokumentacji bądź wyników inwentaryzacji dotyczących danego gatunku.	<p>5 p. – działania zaplanowane w projekcie w pełni wykorzystują dotychczas zgromadzone dane i są kontynuacją lub uzupełnieniem wcześniej i/lub aktualnie realizowanych działań;</p> <p>3 p. – działania zaplanowane w projekcie częściowo wykorzystują dotychczas zgromadzone dane; zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – działania zaplanowane w projekcie dublują zakres wykonanych lub aktualnie prowadzonych działań (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz usunięcia nieuzasadnionych działań).</p>	3	15
6.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów	<p>7 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest niski (od 60 % do 80 % kosztów przeciętnych) w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych i jednocześnie wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>5 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest przeciętny w kontekście</p>	4	28

		<p>wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku braku takowych z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych stanowiących podstawę do określenia kosztów przeciętnych.</p> <p>Ocenione zostanie czy planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenie podlega również czy projekt zapewnia lepszy stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do lepszego wykorzystania środków UE.</p>	<p>spodziewanych korzyści środowiskowych (powyżej 80 % do 120 % kosztów przeciętnych);</p> <p>3 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) lecz uzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych;</p> <p>ALBO</p> <p>koszt uzyskania planowanego celu projektu jest zbyt niski (poniżej 60 % kosztów przeciętnych) i obciążony ryzykiem nieosiągnięcia planowanych korzyści środowiskowych;</p> <p>1 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) i nieuzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (konieczność wdrożenia rekomendacji i obniżenia kosztów jednostkowych projektu).</p>		
7.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	<p>Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego</p>	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					103

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Typ projektu: Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów

Podtyp projektu: Edukacja w obszarze zrównoważonego rozwoju

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność wykonania Planu realizacji projektu ³¹	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku Planu realizacji projektu z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie.	
12.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt przewiduje objęcie działaniami edukacyjno-promocyjnymi oraz informacyjnymi (które mają na celu kształtowanie świadomości ekologicznej) co najmniej 10 000 000 osób.	
13.	Wyłączenie finansowania emisji spotów reklamowych w TV w ramach kosztów kwalifikowanych	Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli projekt nie uwzględnia emisji spotów reklamowych w TV lub gdy stanowią one koszt niekwalifikowany.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	KRYTERIA	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące braków i potrzeb grupy celowej w zakresie edukacji i informacji. Wskazano precyzyjne i	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – potrzeby zostały zidentyfikowane w stopniu wystarczającym,	1	10

³¹ Kryterium ma zastosowanie w odniesieniu do załącznika uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie.

		realistyczne cele szczegółowe projektu. Zdiagnozowane niedostatki i potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.	ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).		
2.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	Zaproponowane formy, metody, instrumenty lub narzędzia edukacyjne są współmierne i dopasowane do zidentyfikowanych potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, celów szczegółowych, specyfiki grupy celowej oraz tematyki projektu.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
3.	Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku	Projekt wykorzystuje nowoczesne, przyjazne środowisku technologie przekazu informacji oraz, o ile jest to uzasadnione, odznacza się potencjałem rozwojowym.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
4.	Właściwa identyfikacja grupy celowej/grup celowych	Każda grupa celowa projektu została trafnie dobrana i opisana, również w odniesieniu do celów szczegółowych projektu. Wnioskodawca uzasadnił wybór grupy celowej (rozpoznanie potrzeb, motywacji, sposobu myślenia – wskazanie źródeł będących podstawą wyboru – badań, analiz, badań jakościowych lub doświadczenia, wiedzy samego wnioskodawcy).	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – grupy docelowe zostały zidentyfikowane w wystarczającym stopniu, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – grupy docelowe zidentyfikowane błędnie lub w niewystarczającym stopniu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
5.	Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia grupy docelowej	Zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami grupy docelowej w zakresie edukacji i informacji. Każdej grupie celowej przyporządkowano adekwatne działania. Ocenie podlega stopień zaspokojenia potrzeb przez różnorodne działania, a	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – proponowany zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych	1	10

		nie sama różnorodność działań.	potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).		
6.	Komplementarność podejmowanych działań	Projekt bierze pod uwagę wcześniejsze działania w odniesieniu do danego obszaru tematycznego. Zaproponowane w ramach projektu działania stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań edukacyjno-informacyjnych w danej tematyce lub odnoszą się do innych, realizowanych lub zrealizowanych przedsięwzięć.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – działania są wtórne lub niepowiązane z poprzednimi działaniami związanymi z danym obszarem tematycznym (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, projekt opiera się na działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium - efekty projektu są niemożliwe do osiągnięcia i utrzymania (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
8.	Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Wnioskodawca zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji prawdopodobieństwa i skutków ich wystąpienia.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
9.	Potencjał organizacyjny wnioskodawcy	Podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego i/lub doświadczeniem w zakresie realizacji analogicznych przedsięwzięć.	10 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, zakończył pozytywnie realizację minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł i potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem oraz co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł; 7 p. – Wnioskodawca spełnia nie mniej niż jeden i nie więcej niż dwa	1	10

			<p>spośród poniższych warunków:</p> <p>Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku zakończył pozytywnie realizację minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem.</p> <p>Co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł;</p> <p>0 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Żaden członek zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p>		
10.	Poprawność kalkulacji kosztów	Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz przedstawił metodykę szacowania kosztów w oparciu o rzetelne dane. Planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.	<p>10 p. – ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań;</p> <p>7 p. – 80 % – 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań;</p> <p>0 p. – mniej niż 80 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty</p>	1	10

			kwalfikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań.		
11.	Propagowanie krajowych form ochrony przyrody	Projekt uwzględnia działania związane z ochroną różnorodności biologicznej nastawione na zwiększanie wiedzy obywateli na temat krajowych form ochrony przyrody.	1 p. – projekt spełnia kryterium; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium.	5	5
12.	Promowanie współpracy międzysektorowej w ramach projektu	Projekt przyczynia się do integracji różnych podmiotów, które utworzą partnerstwo (ewentualnie będą zaangażowane) w realizację projektu (np. instytucje rządowe, samorządowe, sektor gospodarczy, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe).	2 p. – projekt zakłada współpracę podmiotów z co najmniej dwóch różnych sektorów 0 p. – projekt nie zakłada współpracy podmiotów z różnych sektorów	2	4
13.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR. 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health;	1	2
Maksymalna liczba punktów					101

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej ilości punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Budowanie potencjału i integracja**Tryb wyboru:** konkursowyProjekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność wykonania Planu realizacji projektu ³²	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku Planu realizacji projektu z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące braków i potrzeb grupy celowej w zakresie edukacji i informacji. Wskazano precyzyjne i realistyczne cele szczegółowe projektu. Zdiagnozowane niedostatki i potrzeby są oparte na	10 p. – projekt w pełni spełnia kryterium; 7 p. – potrzeby zostały zidentyfikowane w stopniu wystarczającym, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia	1	10

³² Kryterium ma zastosowanie w odniesieniu do załącznika uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie.

		wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.	rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).		
2.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	Zaproponowane formy, metody, instrumenty lub narzędzia edukacyjne są współmierne i dopasowane do zidentyfikowanych potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, celów szczegółowych, specyfiki grupy celowej oraz tematyki projektu.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
3.	Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku	Projekt wykorzystuje nowoczesne, przyjazne środowisku technologie przekazu informacji oraz, o ile jest to uzasadnione, odznacza się potencjałem rozwojowym.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
4.	Właściwa identyfikacja grupy celowej/grup celowych	Każda grupa celowa projektu została trafnie dobrana i opisana, również w odniesieniu do celów szczegółowych projektu. Wnioskodawca uzasadnił wybór grupy celowej (rozpoznanie potrzeb, motywacji, sposobu myślenia – wskazanie źródeł będących podstawą wyboru – badań, analiz, badań jakościowych lub doświadczenia, wiedzy samego wnioskodawcy).	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – grupy docelowe zostały zidentyfikowane w wystarczającym stopniu, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – grupy docelowe zidentyfikowane błędnie lub w niewystarczającym stopniu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
5.	Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia grupy docelowej	Zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami grupy docelowej w zakresie edukacji i informacji. Każdej grupie celowej przyporządkowano adekwatne działania. Ocenie podlega stopień zaspokojenia potrzeb przez różnorodne działania, a nie sama różnorodność działań.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – proponowany zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10

6.	Komplementarność podejmowanych działań	<p>Projekt bierze pod uwagę wcześniejsze działania w odniesieniu do danego obszaru tematycznego. Zaproponowane w ramach projektu działania stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań edukacyjno-informacyjnych w danej tematyce lub odnoszą się do innych, realizowanych lub zrealizowanych przedsięwzięć.</p> <p>Kryterium zostanie uznane za spełnione jeśli w odniesieniu danego obszaru tematycznego nie prowadzono dotychczas ww. działań.</p>	<p>10 p. – projekt spełnia kryterium;</p> <p>7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji;</p> <p>0 p. – projekt nie spełnia kryterium – działania są wtórne lub niepowiązane z poprzednimi działaniami związanymi z danym obszarem tematycznym (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).</p>	1	10
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	<p>Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, projekt opiera się na działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan.</p>	<p>10 p. – projekt spełnia kryterium;</p> <p>7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji;</p> <p>0 p. – projekt nie spełnia kryterium – efekty projektu są niemożliwe do osiągnięcia i utrzymania (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).</p>	1	10
8.	Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	<p>Wnioskodawca zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji prawdopodobieństwa i skutków ich wystąpienia.</p>	<p>10p. – projekt spełnia kryterium;</p> <p>7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji;</p> <p>0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).</p>	1	10
9.	Potencjał organizacyjny wnioskodawcy	<p>Podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego i/lub doświadczeniem w zakresie realizacji analogicznych przedsięwzięć.</p>	<p>10 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, zakończył pozytywnie realizację minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł i potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem oraz co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł;</p> <p>7 p. – Wnioskodawca spełnia nie mniej niż jeden i nie więcej niż dwa</p>	1	10

			<p>spośród poniższych warunków:</p> <p>Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku zakończył pozytywnie realizację minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem.</p> <p>Co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł;</p> <p>0 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Żaden członek zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p>		
10.	Poprawność kalkulacji kosztów	Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz przedstawił metodykę szacowania kosztów w oparciu o rzetelne (pochodzące z wiarygodnego źródła) dane. Planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.	<p>10 p. – ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań;</p> <p>7 p. – 80 % – 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań;</p>	1	10

			0 p. – mniej niż 80 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań.		
11.	Promowanie współpracy międzysektorowej w ramach projektu	Projekt przyczynia się do integracji różnych podmiotów, które utworzą partnerstwo (ewentualnie będą zaangażowane) w realizację projektu (np. instytucje rządowe, samorządowe, sektor gospodarczy, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe).	2 p. – projekt zakłada współpracę podmiotów z co najmniej dwóch różnych sektorów 0 p. – projekt nie zakłada współpracy podmiotów z różnych sektorów	4	8
12.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR. 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health;	1	2
Maksymalna liczba punktów					100

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej ilości punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Edukacja społeczności obszarów chronionych**Tryb wyboru:** konkursowyProjekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność wykonania Planu realizacji projektu ³³	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku Planu realizacji projektu z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące braków i potrzeb grupy celowej w zakresie edukacji i informacji. Wskazano precyzyjne i realistyczne cele szczegółowe projektu. Zdiagnozowane niedostatki i potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.	10 p. – projekt w pełni spełnia kryterium; 7 p. – potrzeby zostały zidentyfikowane w stopniu wystarczającym, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
2.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	Zaproponowane formy, metody, instrumenty lub narzędzia edukacyjne są współmierne i dopasowane do zidentyfikowanych potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, celów szczegółowych, specyfiki grupy celowej oraz tematyki	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest	1	5

³³ Kryterium ma zastosowanie w odniesieniu do załącznika uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie.

		projektu. Zakres projektu obejmuje działania praktyczne skierowane bezpośrednio do grupy docelowej, jak również aktywnie angażuje społeczność lokalną w proces edukacyjny.	niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).		
3.	Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku	Projekt wykorzystuje nowoczesne, przyjazne środowisku technologie przekazu informacji oraz, o ile jest to uzasadnione, odznacza się potencjałem rozwojowym.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
4.	Właściwa identyfikacja grupy celowej/grup celowych	Każda grupa celowa projektu została trafnie dobrana i opisana, również w odniesieniu do celów szczegółowych projektu. Wnioskodawca uzasadnił wybór grupy celowej (rozpoznanie potrzeb, motywacji, sposobu myślenia – wskazanie źródeł będących podstawą wyboru – badań, analiz, badań jakościowych lub doświadczenia, wiedzy samego wnioskodawcy).	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – grupy docelowe zostały zidentyfikowane w wystarczającym stopniu, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – grupy docelowe zidentyfikowane błędnie lub w niewystarczającym stopniu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
5.	Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia grupy docelowej	Zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami grupy docelowej w zakresie edukacji i informacji. Każdej grupie celowej przyporządkowano adekwatne działania. Zakres projektu stwarza dla grupy docelowej warunki do rozwoju różnorodnych kompetencji, przyswajanych w drodze bezpośredniej interakcji (np. praktyczne zajęcia w terenie). Projekt koncentruje się na problematyce odpowiedzialnego postępowania zarówno na obszarze chronionym, jak i w jego sąsiedztwie, obejmując takie komponenty, jak prawidłowe użytkowanie, zarządzanie i ochrona zasobów przyrody, a także rola i możliwości oddziaływania na nie pojedynczej osoby. Ocenie podlega stopień zaspokojenia potrzeb przez różnorodne działania, a nie sama różnorodność działań.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – proponowany zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
6.	Komplementarność podejmowanych działań	Projekt bierze pod uwagę wcześniejsze działania w odniesieniu do danego obszaru tematycznego. Zaproponowane w ramach projektu działania stanowią	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia	1	10

		kontynuację wcześniej podejmowanych działań edukacyjno-informacyjnych w danej tematyce lub odnoszą się do innych, realizowanych lub zrealizowanych przedsięwzięć. Kryterium zostanie uznane za spełnione jeśli w odniesieniu danego obszaru tematycznego nie prowadzono dotychczas ww. działań.	potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium– działania są wtórne lub niepowiązane z poprzednimi działaniami związanymi z danym obszarem tematycznym (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).		
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, projekt opiera się na działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – efekty projektu są niemożliwe do osiągnięcia i utrzymania (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
8.	Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Wnioskodawca zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji prawdopodobieństwa i skutków ich wystąpienia.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
9.	Potencjał organizacyjny wnioskodawcy	Podmiot wnioskujący dysponuje personelem mającym doświadczenie w zakresie prowadzenia działań dotyczących podobnego zakresu tematycznego i/lub doświadczeniem w zakresie realizacji analogicznych przedsięwzięć.	10 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, zakończył pozytywnie realizację minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł i potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem oraz co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł; 7 p. – Wnioskodawca spełnia nie mniej niż jeden i nie więcej niż dwa spośród poniższych warunków: Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku zakończył pozytywnie realizację minimum 3	1	10

			<p>przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca potwierdza dysponowanie aktualnie co najmniej 2 ekspertami merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem.</p> <p>Co najmniej 2 członków zespołu realizacyjnego ma doświadczenie w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł;</p> <p>0 p. – Wnioskodawca w ciągu 5 lat, poprzedzających złożenie wniosku, nie zakończył pozytywnie realizacji minimum 3 przedsięwzięć edukacyjnych o tematyce zbliżonej do wnioskowanego przedsięwzięcia, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p> <p>Wnioskodawca nie potwierdza dysponowania aktualnie co najmniej jednym ekspertem merytorycznym z dziedziny objętej wnioskiem. Żaden członek zespołu realizacyjnego nie ma doświadczenia w realizacji co najmniej 3 przedsięwzięć edukacyjnych, o tym samym charakterze oraz koszcie całkowitym nie mniejszym niż 200 000,00 zł.</p>		
10.	Poprawność kalkulacji kosztów	Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz przedstawił metodykę szacowania kosztów w oparciu o rzetelne (pochodzące z wiarygodnego źródła) dane. Planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.	<p>10 p. – ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań;</p> <p>7 p. – 80 % – 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań;</p>	1	10

			0 p. – mniej niż 80 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań.		
11.	Ochrona obszarów należących do sieci Natura 2000 i parków narodowych.	Zakres rzeczowy projektu uwzględnia edukację społeczności lokalnych na obszarach Natura 2000 i parków narodowych.	1 p. – projekt spełnia kryterium; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium.	3	3
12.	Promowanie współpracy międzysektorowej w ramach projektu	Projekt przyczynia się do integracji różnych podmiotów, które utworzą partnerstwo (ewentualnie będą zaangażowane) w realizację projektu (np. instytucje rządowe, samorządowe, sektor gospodarczy, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe).	2 p. – projekt zakłada współpracę podmiotów z co najmniej dwóch różnych sektorów 0 p. – projekt nie zakłada współpracy podmiotów z różnych sektorów.	4	8
13.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR; 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					103

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Budowanie potencjału i integracja na szczeblu ogólnokrajowym

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

Typ projektu: Rozwój bazy ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej

Podtyp projektu: Rozwój bazy ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji podlegających parkom narodowym

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Posiadanie programu edukacyjnego	Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli park narodowy posiada aktualny (tzn. uwzględniający zidentyfikowane potrzeby w tym zakresie) program edukacyjny.	
13.	Uwzględnienie w projekcie potrzeb osób niepełnosprawnych	Osoby niepełnosprawne mają dostęp do oferty edukacyjnej ośrodka będącej skutkiem realizacji projektu.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Wnioskodawca wskazał potrzebę budowy, rozbudowy lub doposażenia ośrodka w kontekście realizowanego programu edukacyjnego. Zdiagnozowane potrzeby są oparte na wiarygodnych danych i wynikają z realizowanego programu oraz przyczyniają się do wzrostu jego atrakcyjności.	10 p. – projekt jest uwzględniony w programie edukacyjnym, poparty dogłębną analizą potrzeb, a jego realizacja jest priorytetowa dla realizacji celów programu; 7 p. – zakres rzeczowy projektu jest wprost uwzględniony w programie edukacyjnym; 0 p. – zakres rzeczowy projektu wpisuje się w ogólne założenia programu; edukacyjnego.	1	10
2.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	Zaproponowane formy, metody, instrumenty lub narzędzia edukacyjne są współmierne i dopasowane do zidentyfikowanych potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, celów szczegółowych, specyfiki grupy docelowej oraz tematyki projektu.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
3.	Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, przyjaznych środowisku	Projekt wykorzystuje nowoczesne, przyjazne środowisku technologie przekazu informacji oraz, o ile jest to uzasadnione, odznacza się potencjałem rozwojowym.	5 p. – projekt spełnia kryterium; 3 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – zakres działań jest niewystarczający lub niewspółmierny do zidentyfikowanych potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	5
4.	Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb będących przedmiotem projektu	Zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają wszystkie aspekty związane ze zidentyfikowanymi potrzebami. Ocenie podlega stopień zaspokojenia potrzeb przez różnorodne działania, a nie sama różnorodność działań.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – proponowany zakres działań jest niewystarczający lub zbyt rozbudowany w stosunku do zidentyfikowanych	1	10

	lub znajdujących się w jego oddziaływaniu		potrzeb (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).		
5.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów	Zaplanowane efekty są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, opierają się na działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium – efekty projektu są niemożliwe do osiągnięcia i utrzymania (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
6.	Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów	Wnioskodawca zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji prawdopodobieństwa i skutków ich wystąpienia.	10 p. – projekt spełnia kryterium; 7 p. – zakres działań jest wystarczający do zaspokojenia potrzeb, ale możliwe jest wdrożenie rekomendacji; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	1	10
7.	Poprawność kalkulacji kosztów	Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz przedstawił metodykę szacowania kosztów w oparciu o rzetelne (pochodzące z wiarygodnego źródła) dane. Planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.	10 p. – ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, ponad 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań; 7 p. – 80 % – 90 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań; 0 p. – mniej niż 80 % zaplanowanych kosztów stanowią koszty kwalifikowane, niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją przedsięwzięcia, uzasadnione i szczegółowo skalkulowane, z podaniem kosztów jednostkowych, których wysokość jest adekwatna do realizowanych działań.	1	10
8.	Wspieranie rozwoju zarządzania różnymi formami ochrony przyrody	Zakres rzeczowy projektu obejmuje wsparcie dla obiektów wielofunkcyjnych, stanowiących jednocześnie centra zarządzania i informacji dla obszarów	1 p. – projekt łączy co najmniej 3 narzędzia zarządzania ochroną różnorodności biologicznej; 0 p. – projekt nie spełnia kryterium lub łączy wyłącznie 2 podstawowe narzędzia zarządzania ochroną różnorodności biologicznej (tzn. odnoszące się	5	5

		objętych różnymi formami ochrony (np. Natura 2000, Parki Narodowe, rezerваты biosfery, rezerваты przyrody, obszary Ramsar).	do parku narodowego i znajdujących się w jego granicach obszarów Natura 2000).		
9.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	<p>1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) <p>lub</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146); <p>lub</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej, <p>lub</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej. 	1	1
10.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					68

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

Podtyp projektu: Rozwój bazy ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji podlegających parkom narodowym

Z uwagi na trwające prace nad dokumentem materiał nie był przedmiotem obrad KM

DZIAŁANIE 2.5: Poprawa jakości środowiska miejskiego

Typ projektu: Wsparcie dla zanieczyszczonych lub zdegradowanych terenów

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

- Horyzontalne kryteria formalne
- Dodatkowe kryteria formalne
- Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)
- Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia
- Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Teren objęty projektem znajduje się w mieście lub w obszarze funkcjonalnym miasta ³⁴	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli teren rekultywowany lub oczyszczany w ramach projektu znajduje się w mieście lub w obszarze funkcjonalnym miasta.	
12.	Teren po zakończeniu realizacji projektu będzie na powierzchni co najmniej 70 % terenem biologicznie czynnym ³⁵ z ewentualnymi całorocznymi akwenami lub z geoparkiem	Ocenie podlega, docelowe przeznaczenie terenu po wykonaniu rekultywacji bądź remediacji (spełnienie celu środowiskowego). W przypadku gdy na terenie objętym projektem powstanie geopark, cała jego powierzchnia jest uznawana za teren biologicznie czynny.	
13.	Teren po zakończeniu realizacji projektu będzie bezpłatnie dostępny dla społeczeństwa	Ocenie podlega docelowe przeznaczenie terenu po wykonaniu rekultywacji bądź remediacji.	
14.	Uregulowany stan własności gruntów	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli uregulowany jest stan własności gruntów.	
15.	Wnioskodawca posiada decyzje administracyjne warunkujące rozpoczęcie realizacji podstawowego zakresu projektu.	Ocenie podlega czy wnioskodawca posiada decyzje administracyjne warunkujące rozpoczęcie realizacji podstawowego zakresu projektu (o ile istnieje obowiązek uzyskania konkretnej decyzji). W przypadku, gdy projekt obejmuje remediację wymóg dotyczy decyzji ustalającej (-ych) plan remediacji. W innych sytuacjach wymóg obejmuje decyzję (lub decyzje) uzgadniającą/-e warunki rekultywacji lub pozwolenie (-a) na budowę.	

³⁴ Definicja obszarów funkcjonalnych zawarta jest w opisie działania 2.5 w Szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020.

³⁵ Definicja terenów biologicznie czynnych zawarta jest w opisie działania 2.5 w Szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020.

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Powierzchnia terenu objętego projektem	Ocenie podlega wielkość powierzchni objętej rekultywacją/remediacją.	7 p. ≥ 15 ha; 6 p. ≥ 12 ha i < 15 ha; 5 p. ≥ 9 ha i < 12 ha; 4 p. ≥ 6 ha i < 9 ha; 3 p. ≥ 3 ha i < 6 ha; 2 p. ≥ 1 ha i < 3 ha; 0 p. < 1 ha.	2	14
2.	Rodzaj substancji powodującej zanieczyszczenie terenu	Przyznana liczba punktów zależy od rodzaju/-ów substancji zanieczyszczającej teren objęty projektem. W przypadku występowania zanieczyszczenia więcej niż jednym rodzajem substancji projekt otrzymuje więcej punktów. Rodzaje substancji powodujące zanieczyszczenia ziemi określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska wydanym na podstawie art. 101a ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (do czasu wydania przedmiotowego rozporządzenia – w utrzymanym czasowo w mocy rozporządzeniu Ministra Środowiska ³⁶ wydanym na podstawie art. 105 ust. 1 tej ustawy).	Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max. 12 p.). Substancja zanieczyszczająca teren objęty projektem: 2 p. – metale; 2 p. – związki nieorganiczne inne niż metale; 2 p. – węglowodory; 2 p. – węglowodory chlorowane; 2 p. – środki ochrony roślin; 2 p. – inne.	1	12
3.	Występowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Ocenie podlega stopień zagrożenia, jaki dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska stanowi degradacja terenu planowanego do rekultywacji lub remediacji.	Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max. 6 p.). 2 p. – charakter zanieczyszczenia i warunki gruntowo-wodne wpływają na możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczenia; 2 p. – na terenie zdegradowanym lub w jego bezpośrednim	1	6

³⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r, Nr 165, poz. 1359).

			sąsiedztwie (działka bezpośrednio granicząca z działką objętą projektem) znajdują się ujęcia wody, budynki mieszkalne, ogrody, place zabaw, tereny sportowe, szpitale, przychodnie, szkoły; 2 p. – na terenie zdegradowanym lub w bezpośrednim sąsiedztwie (działka bezpośrednio granicząca z działką objętą projektem) występują formy ochrony przyrody.		
4.	Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji	a) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania – powołanie jednostki realizującej projekt; b) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu ³⁷ ;	Przyznane punkty w ramach podkryteriów a) – b) sumują się (max. 10 p.). a) powołanie jednostki realizującej projekt 4 p. – tak; b) zaokrąglając do pełnego procenta: 6 p. – 86 % – 100 %; 4 p. – 71 % – 85 %; 3 p. – 56 % – 70 %; 2 p. – 40 % – 55 %;	1	10
5.	Zgodność projektu z lokalnym programem ochrony środowiska i miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	W ramach kryterium oceniane będzie, czy projekt wynika z programu ochrony środowiska i jest zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.	Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max. 4 p.). 2 p. – projekt wynika z gminnego programu ochrony środowiska; 2 p. – projekt jest zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.	1	4
6.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych	1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów: 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju	1	1

³⁷ Ocena na podstawie oświadczenia Beneficjenta o stanie dokumentacji wraz z jego zobowiązaniem, że może ją okazać komisji oceniającej projekt i zachowa tę dokumentację do kontroli również w okresie trwałości projektu.

		dla rozwoju na szerszym obszarze.	<p>społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030)</p> <p>lub</p> <p>2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146);</p> <p>lub</p> <p>3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.</p>		
7	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
8	Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	Projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych	1 p. – w dokumentacji wykazano, że projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji	1	1
Maksymalna liczba punktów					50

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Poprawność przyjętych rozwiązań technicznych w zakresie remediacji i rekultywacji	Wykazano, że zaplanowana metoda rekultywacji bądź remediacji jest optymalna z punktu widzenia celów projektu i jest efektywna kosztowo, na co wskazuje analiza kosztów i korzyści przeprowadzona dla kilku wariantów sposobu przeprowadzenia rekultywacji lub remediacji. Wykazano, że działania są kompleksowe, tj. nie pozostawiają gruntów skażonych chemicznie lub biologicznie bez remediacji, jeśli jej zaniechanie nie jest dopuszczone przez organ ochrony środowiska zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.	
15.	Zgodność projektu z zasadą zanieczyszczający płaci	Wykazano zgodność z zasadą zanieczyszczający płaci, w szczególności zgodność z zasadami odpowiedzialności określonymi w odpowiednio w: art. 101h-101i ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska lub art. 2-3, art. 9 i art. 16 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, art. 20 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, art. 129 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze.	

Typ projektu: Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Teren objęty projektem znajduje się mieście lub w obszarze funkcjonalnym miasta ³⁸	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt jest zlokalizowany w mieście lub w obszarze funkcjonalnym miasta.	

³⁸ Definicja obszarów funkcjonalnych zawarta jest w opisie działania 2.5 w Szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020.

12.	Teren po zakończeniu realizacji projektu będzie na powierzchni co najmniej 70 % pokryty zielenią	Ocenie podlega, czy przewidziany docelowy sposób zagospodarowania terenu objętego projektem zakłada, że będzie w minimum 70 % pokryty zielenią.	
13.	Kompensacja ubytków zieleni	Ocenie podlega czy w projekcie przewidziano, że wszelkie ubytki w zieleni, które wystąpią w trakcie realizacji projektu zostaną naprawione lub skompensowane przez nowe nasadzenia i w projekcie przewidziano monitoring ich żywotności i uzupełnienia ubytków w okresie trwałości projektu.	
14.	Teren po zakończeniu realizacji projektu będzie bezpłatnie dostępny dla społeczeństwa	Ocenie podlega czy teren po zakończeniu realizacji projektu będzie bezpłatnie dostępny dla społeczeństwa. Wymóg nie dotyczy zielonych dachów, dla których publiczny dostęp nie jest możliwy (np. dachy ekstensywne).	
15.	Wnioskodawca posiada dokumentację projektową określającą sposób zagospodarowania terenu /terenów zieleni objętych projektem.	Ocenie podlega czy wnioskodawca posiada dokumentację projektową określającą sposób zagospodarowania terenu /terenów zieleni objętych projektem (np. koncepcję programowo- przestrzenną lub inny dokument równoważny).	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Powierzchnia terenu objętego projektem	Ocenie podlega wielkość powierzchni objętej projektem.	8 p. \geq 5 ha ; 6 p. \geq 3 ha i $<$ 5 ha; 4 p. \geq 1 ha i $<$ 3 ha; 0 p. $<$ 1 ha.	1	8
2.	Wpływ projektu na ochronę różnorodności biologicznej	Ocenie podlegają rozwiązania poprawiające różnorodność biologiczną terenów zieleni uwzględnione w projekcie.	Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max.8 p.). 2 p. – realizacja projektu przyczyni się do ograniczenia występowania roślin należących do inwazyjnych gatunków obcych (poprzez ich usuwanie z terenu lub stosowanie Kodeksu dobrych	2	16

			<p>praktyk „Ogrodnictwo wobec roślin inwazyjnych obcego pochodzenia”);</p> <p>2 p. – w przypadku, gdy zostaną zachowane istniejące cenne drzewa o znacznych rozmiarach;</p> <p>2 p. – w przypadku, gdy tworzone będą wielopiętrowe i wielogatunkowe założenia zieleni, oparte na gatunkach rodzimych, tworzących dogodne i atrakcyjne warunki dla rodzimych ptaków, owadów i drobnych ssaków, a także zawierające obszary ukształtowane w sposób naturalny, zbliżony do dzikiego, istotnie podnoszący różnorodność biologiczną;</p> <p>1 p. – do nasadzeń zastosowano głównie rodzime gatunki roślin;</p> <p>1 p. – w projekcie wprowadzono rozwiązania korzystne dla ochrony przyrody (np. karmniki, poidła lub budki dla ptaków (w tym na wodzie), domki dla owadów zapylających, wielogatunkowe mieszanki traw, niewykasane powierzchnie (łąki kwietne zamiast trawników).</p>		
3.	Wpływ projektu na zwiększenie powierzchni terenów zieleni	Ocenić podlega powierzchnia utworzonych nowych terenów zieleni.	<p>8 p. ≥ 5 ha;</p> <p>6 p. ≥ 3 ha i < 5 ha;</p> <p>4 p. ≥ 1 ha i < 3 ha;</p> <p>1 p. < 1 ha.</p>	1	8
4.	Wpływ projektu na zmniejszenie spływu powierzchniowego wody	W przypadku spełnienia kryterium projekt otrzymuje dodatkowe punkty.	2 p. – w przypadku gdy realizacja projektu przyczynia się do zatrzymania bądź zmniejszenia spływu powierzchniowego wody.	1	2
5.	Wpływ projektu na poprawę stateczności zboczy i skarp	W przypadku spełnienia kryterium projekt otrzymuje dodatkowe punkty.	2 p. – w przypadku gdy realizacja projektu przyczynia się do zatrzymania osuwisk.	1	2
6.	Wpływ projektu na ograniczenie hałasu	W przypadku spełnienia kryterium projekt otrzymuje dodatkowe punkty.	2 p. – w przypadku gdy realizacja projektu przyczynia się do ograniczenia hałasu.	1	2
7.	Wpływ projektu na poprawę jakości powietrza	W przypadku spełnienia kryterium projekt otrzymuje dodatkowe punkty.	2 p. – w przypadku, gdy planowana strefa/strefy przewietrzania miasta (przebiegająca przez miasto strefa niskiej zieleni) jest udokumentowana mapą wykazującą istnienie uprzywilejowanej trasy/tras wiatrów w mieście lub innymi analizami.	1	2

8.	Lokalizacja w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza – zgodnie z wynikami klasyfikacji stref, przeprowadzonej w ramach wojewódzkiej rocznej oceny jakości powietrza za rok poprzedni, wykonanej przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska	W przypadku spełnienia kryterium we wskazanym stopniu projekt otrzymuje dodatkowe punkty.	4 p. – w przypadku, gdy projekt zlokalizowany jest w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w zakresie więcej niż 1 zanieczyszczenie; 2 p. – w przypadku, gdy projekt zlokalizowany jest w strefie, dla której notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w zakresie 1 zanieczyszczenia.	1	4
9.	Projekt zlokalizowany na obszarze strefy dla której obowiązuje Program ochrony powietrza	W przypadku spełnienia kryterium we wskazanym stopniu projekt otrzymuje dodatkowe punkty.	2 p. – w przypadku, gdy istnieje obowiązujący Program Ochrony Powietrza; 1 p. – gdy projekt Programu Ochrony Powietrza został złożony do akceptacji sejmiku województwa.	1	2
10.	Lokalizacja projektu w dzielnicach w których występują nasilone problemy społeczno–ekonomiczne	W przypadku spełnienia kryterium projekt otrzymuje dodatkowe punkty.	2 p. – realizacja projektu na obszarze miasta charakteryzującym się występowaniem problemów społeczno–ekonomicznych takich jak niskie dochody mieszkańców, wysokie bezrobocie.	1	2
11.	Przygotowanie projektu - gotowość do realizacji inwestycji	a) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania – powołanie jednostki realizującej projekt; b) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu ³⁹ ; c) posiadanie decyzji administracyjnych warunkujących rozpoczęcie realizacji projektu (o ile istnieje obowiązek uzyskania konkretnej	Przyznane punkty w ramach podkryteriów a) – c) sumują się (max. 9 p.). a) powołanie jednostki realizującej projekt: 2 p. – tak; b) zaokrąglając do pełnego procenta: 6 p. – 86 % – 100 %; 4 p. – 71 % – 85 %; 3 p. – 56 % – 70 %; 2 p. – 40 % – 55 %; c) Wnioskodawca posiada niezbędne decyzje administracyjne 1 p. – tak.	1	9

³⁹ Ocena na podstawie oświadczenia Beneficjenta o stanie dokumentacji wraz z jego zobowiązaniem, że może ją okazać komisji oceniającej projekt i zachowa tę dokumentację do kontroli również w okresie trwałości projektu.

		decyzji) np.: decyzji uzgadniającej warunki rekultywacji lub decyzji ustalającej plan remediacji lub pozwolenia na budowę (jeśli dotyczy).			
12	Struktura użytkowania terenu objętego projektem	Ocenie podlega lokalizacja projektu pod kątem istniejącego udziału powierzchni zieleni.	1 p. – projekt dotyczy rejonu (jednoznacznie wyodrębnionego obszaru, np. dzielnicy, osiedla lub terenu ograniczonego wyznaczonymi ulicami), który cechuje się niskim udziałem terenów zieleni w strukturze użytkowania gruntów, lub projekt realizowany jest w rejonie charakteryzującym się znacznym stopniem degradacji zieleni istniejącej.	2	2
13	Zgodność projektu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	W ramach kryterium oceniane będzie, czy projekt jest zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.	2 p. – projekt jest zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.	2	4
14.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	<p>1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) <p>lub</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146); <p>lub</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z 	1	1

			celami strategii ponadregionalnej, lub 4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.		
15.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR; 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
16.	Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	Projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych	1 p. – w dokumentacji wykazano, że projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji.	1	1
Maksymalna liczba punktów					67

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
14.	Zasadność realizacji projektu	Projekt odpowiada na potrzeby związane z - brakami / problemami terenów zieleni występującymi w danym rejonie (np. brak terenów zieleni urządzonej w dzielnicy/mieście, zły stan zieleni przyulicznej itp.) lub - występującymi w danym rejonie problemami środowiskowymi, które są spowodowane niskim udziałem terenów zielonych w strukturze użytkowania gruntów.	
15.	Utrzymanie efektów projektu	Beneficjent uwzględnił koszty utrzymania zieleni po zakończeniu realizacji projektu, w tym ochrony przed dewastacją, uwzględnił ryzyka związane z powodzią, erozją powodowaną wpływem powierzchniowym, osuwiskami i ewentualnymi innymi zjawiskami, specyficznymi dla danego terenu, które mogą zwiększyć koszty utrzymania efektów projektu.	

Typ projektu: Prace przygotowawcze dla projektów z zakresu rekultywacji terenów zdegradowanych i terenów zanieczyszczonych, w tym dotyczące badań zanieczyszczenia gleby lub ziemi i wód gruntowych

Tryb wyboru: konkursowy

Projekty oceniane są kryteriami:

Horyzontalne kryteria formalne

Dodatkowe kryteria formalne

Kryteria merytoryczne I stopnia (w tym właściwe kryteria horyzontalne)

Horyzontalne kryteria merytoryczne II stopnia

Dodatkowe kryteria formalne

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
11.	Teren objęty projektem znajduje się mieście lub w obszarze funkcjonalnym miasta ⁴⁰	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli teren, na którym dokonywana jest inwentaryzacja, znajduje się w mieście lub w obszarze funkcjonalnym miasta.	
12.	Teren objęty projektem zostanie przeznaczony na cele środowiskowe	Ocenie podlega, czy przewidziany docelowy sposób zagospodarowania terenu objętego projektem zakłada, że będzie on w min. 70 % stanowić teren biologicznie czynny ⁴¹ . W przypadku gdy na terenie objętym projektem powstanie geopark, cała jego powierzchnia jest uznawana za teren biologicznie czynny.	
13.	Teren po zakończeniu realizacji projektu będzie bezpłatnie dostępny dla społeczeństwa	Ocenie podlega czy docelowy sposób zagospodarowania terenu, którego dotyczy projekt, przewiduje jego bezpłatny dostęp dla społeczeństwa.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

NR	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	ZASADY OCENY KRYTERIUM	WAGA	MAX. PUNKTACJA
1.	Powierzchnia terenu objętego projektem	Ocenie podlega wielkość powierzchni objętej inwentaryzacją.	7 p. ≥ 15 ha; 6 p. ≥ 12 ha i < 15 ha; 5 p. ≥ 9 ha i < 12 ha;	2	14

⁴⁰ Definicja obszarów funkcjonalnych zawarta jest w opisie działania 2.5 w Szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020.

⁴¹ Definicja terenów biologicznie czynnych zawarta jest w opisie działania 2.5 w Szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020.

			<p>4 p. ≥ 6 ha i < 9 ha; 3 p. ≥ 3 ha i < 6 ha; 2 p. ≥ 1 ha i < 3 ha; 0 p. < 1 ha.</p>		
2.	Ocena zanieczyszczenia	<p><u>Ocena istniejącego zanieczyszczenia:</u> W ramach kryterium przyznawane są punkty w przypadku, gdy dotychczasowe badania przeprowadzane na terenie, którego dotyczyć będzie projekt, potwierdzają występowanie zanieczyszczenia powierzchni ziemi (badania wykonane w okresie ostatnich dziesięciu lat przed złożeniem wniosku).</p> <p>LUB</p> <p><u>Ocena potencjalnego zanieczyszczenia:</u> Ocena ekspercka potencjalnego zanieczyszczenia terenu na podstawie informacji o dotychczasowym sposobie zagospodarowania terenu/prowadzonej działalności, na terenie którego dotyczyć będzie projekt.</p> <p>Dla obu ww. przypadków rodzaje substancji powodujące zanieczyszczenia powierzchni ziemi określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska wydanym na podstawie art. 101a ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (do czasu wydania przedmiotowego rozporządzenia – w utrzymanym czasowo w mocy rozporządzeniu Ministra Środowiska⁴² wydanym na podstawie art. 105 ust. 1 tej ustawy).</p>	<p>Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max. 6 p.).</p> <p>Substancja zanieczyszczająca teren objęty projektem:</p> <p>1 p. – metale; 1 p. – związki nieorganiczne inne niż metale; 1 p. – węglowodory; 1 p. – węglowodory chlorowane; 1 p. – środki ochrony roślin; 1 p. – inne.</p>	<p>2 - Ocena istniejącego zanieczyszczenia</p> <p>1 - Ocena potencjalnego zanieczyszczenia</p>	12
3.	Ocena degradacji terenu	W ramach kryterium przyznawane są punkty ze względu na rodzaj degradacji terenu, którego dotyczyć będą prace przygotowawcze.	1 p. – na terenie, którego dotyczyć będą prace przygotowawcze znajdując się hałdy, urwiska, zapadliska, lub tzw. „dzikie wysypiska”, budynki przeznaczone do rozbiórki lub grożące zawaleniem.	1	1
4.	Występowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Ocenie podlega stopień potencjalnego zagrożenia jaki dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska stanowi degradacja terenu, którego dotyczy projekt.	<p>Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max. 4 p.):</p> <p>2 p. – na terenie zdegradowanym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie (działka bezpośrednio granicząca z działką</p>	1	4

⁴² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r, Nr 165, poz. 1359).

			objętą projektem) znajdują się ujęcia wody, budynki mieszkalne, ogrody, place zabaw, tereny sportowe, szpitale, przychodnie, szkoły; 2 p. – na terenie zdegradowanym lub w bezpośrednim sąsiedztwie (działka bezpośrednio granicząca z działką objętą projektem) występują formy ochrony przyrody.		
5.	Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji projektu	W ramach kryterium oceniany będzie stopień przygotowania projektu do rozpoczęcia realizacji ⁴³ .	3 p. – wybrany wykonawca; 2 p. – ogłoszony przetarg na wykonawcę; 1 p. – przygotowany SIWZ na wybór wykonawcy.	1	3
6.	Zgodność projektu z lokalnym programem ochrony środowiska i miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	W ramach kryterium oceniane będzie, czy projekt wynika z programu ochrony środowiska i jest zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.	Przyznane punkty w ramach kryterium sumują się (max. 4 p.) 2 p. – projekt wynika z lokalnego programu ochrony środowiska; 2 p. – projekt jest zgodny z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.	1	4
7.	Ponadregionalność projektu	Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.	1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów: 1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020, Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030) lub 2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki	1	1

⁴³ Ocena na podstawie oświadczenia Beneficjenta o stanie dokumentacji wraz z jego zobowiązaniem, że może ją okazać komisji oceniającej projekt i zachowa tę dokumentację do kontroli również w okresie trwałości projektu.

			<p>spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146);</p> <p>lub</p> <p>3. projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej.</p>		
8.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB)	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
9.	Projekt jest zgodny z lokalnym programem rewitalizacji	Projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych	1 p. – w dokumentacji wykazano, że projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w lokalnym programie rewitalizacji.	1	1
Maksymalna liczba punktów					42